

BIDRAG

TILL

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

/// **Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser.** Ny följd. 7.

ÅREN

1886—1890.

KRONOBERGS LÄN.

1. Länets indelning och naturliga beskaffenhet i allmänhet.

Länets *areal* uppgafs i berättelsen för femårsperioden 1881—1885 utgöra 87·08 kvadratmil, deraf omkring 8·83 kvadratmil större och mindre insjöar, 11·26 kvadratmil sank mark och 66·99 kvadratmil fast mark. Härutinnan har, till undanrödjande af befintliga oregelbundenheter i länets indelning, under nu förflutna femårsperioden skett den förändring, att, såsom här nedan närmare omförmäles, den till Kronobergs län hörande delen af Vissefjerda socken med en areal af 0·3275 kvadratmil öfverförts till Kalmar län samt skattehemmanet $\frac{1}{8}$ mantal Sännö n:o 1 i Lidhults socken med en areal af 0·01383 kvadratmil öfverförts till Jönköpings län, hvadan länets nuvarande areal uppgår till 86·74 kvadratmil eller i nya ytmåttet 99·1 kvadrattymil, deraf 10·03 kvadrattymil vatten, 12·82 kvadrattymil sank mark och 76·25 kvadrattymil fast mark.

I afseende å länets *naturliga beskaffenhet* hafva några väsentliga förändringar ej egt rum, sedan Länsstyrelsen i berättelsen för åren 1871—1875 härför lemnade omständlig redogörelse, och för de landvinningar och torrläggningar af sank mark, som i följd af sjösänkningar och vattenafledningar uppkommit, lemnas här nedan upplysningar i sammanhang med redogörelsen för jordbruket.

I länet finnes endast en stad, Vexjö, med egen jurisdiktion, samt endast en köping, Ljungby, belägen i Ljungby socken och Sunnerbo härad, hvilken genom Kungl. Maj:ts nådiga beslut den 15 oktober 1828 förklarats vara af stad oberoende.

Vid *Elmhults* jernvägsstation i Stenbrohults socken och Allbo härad är bildadt ett s. k. *stationssamhälle*, hvilket, ehuru icke utgörande särskild kommun, dock i vissa afseenden fått kommunala förhållanden särskildt ordnade. Sedan Konungens Befallningshafvande genom beslut, som af Kungl. Maj:t faststälts, förordnat, att ordningsstadgan samt byggnadsstadgan och brandstadgan för rikets städer skola i tillämpliga delar gälla för stationssamhället, hafva särskilda ordningsföreskrifter samt byggnads- och brandordningar för samhället blifvit den 23 maj 1887 och den 17 mars 1888 fastställda. Samhällets kommunala angelägenheter handhafvas af en municipalstyrelse med en af Konungens Befallningshafvande förordnad ordningsman såsom ordförande.

Länets *indelning* i 3 domsagor och 6 härad, utgörande hvardera häradet ett tingslag, har under perioden varit oförändrad. Enligt kungl. brefvet den 29 maj 1891 skall emellertid Vestra Värends domsaga från början af år 1892 vara delad i två dom-

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren ... på Nådigaste befallning utarbetat och utgivet af Statistiska centralbyrån – Stockholm, 1863-1912.

Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kungl. Maj:ts befallninghavande i Stockholms stad och i rikets 24 län avger underdåniga femårsberättelser av statistiskt innehåll.

Berättelserna består av två avdelningar.

Första avdelning består av följande rubriker:

- 1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet**
- 2. Innevånare**
- 3. Näringar**
- 4. Kommunikationsanstalter och varubyten**
- 5. Kameralförhållanden**
- 6. Politi.**

Andra avdelning är en tabellbilaga.

Statistiska centralbyrån samlar in och utger ett sammandrag för hela riket av samtliga femårsberättelsernas huvudsakliga innehåll.

Föregångare:

Kongl. maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse	1-22.
1. Länets indelning och naturliga beskaffenhet i allmänhet.....	1.
2. Invånare.....	2.
Tab. A. In- och utflyttade till och från Kronobergs län åren 1886-1890.....	3.
Tab. B. Antal personer, som under åren 1886-1890 afrest till eller återkommit från Danmark och Tyskland.....	3.
3. Näringarne.....	4.
Tab. C. Afsända och anlända skogseffekter vid Kronobergs läns jernvägsstationer åren 1886-1890.....	8.
4. Kommunikationsanstalter och varubyten.....	10.
Tab. D. Afsänd och anländ spanmål vid Kronobergs läns jernvägsstationer åren 1886-1890.....	14.
5. Kameralförhållanden.....	15.
Tab. E. Minuthandeln med och utskänkningen af bränvin i Kronobergs län försäljningsåren 1885-1890.....	15.
Tab. F. Landstinget, Hushållningssällskapet och Landskommunerna tillkomna bränvinsförsäljningsmedel, dels direkt och dels genom fördelning af till Statskontoret inbetalda belopp.....	15.
6. Politi.....	16.
Tab. G. Kronobergs läns bolags för försäkring mot förlust i följd af hagelskador verksamhet åren 1886-1888.....	19.
Tab. H. I länsfängelset i Vexjö förvarade fångar åren 1886-1890.....	20.
Tabellbilagor	23-34.
Tab. 1. Folkmängden i Kronobergs län åren 1886-1890.....	23.
Tab. 2. Allmänna vägar och skjutsning i Kronobergs län åren 1886-1890	24.
Tab. 3. Hemman och lägenheter samt stadsjordar m. m. i Kronobergs län år 1890.....	25.
Tab. 4. Egendomar af fideikommissnatur i Kronobergs län år 1890.....	26.
Tab. 5. Egendomar tillhörande inhemska aktiebolag, i Kronobergs län år 1890.....	26.
Tab. 6. Egendomar tillhörande främmande magters undersåtar, i Kronobergs län år 1890.....	27.
Tab. 7. Brandförsäkringsinrättningarnes verksamhet, i Kronobergs län åren 1886-1890.....	28.
Tab. 8. Fromma stiftelser, stipendiifonder, pensionsanstalter, sjukkassor och dermed jemförliga inrättningar i Kronobergs län år 1890.....	29.

BIDRAG

TILL

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

/// **Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser.** Ny följd. 7.

ÅREN

1886—1890.

KRONOBERGS LÄN.

1. Länets indelning och naturliga beskaffenhet i allmänhet.

Länets *areal* uppgafs i berättelsen för femårsperioden 1881—1885 utgöra 87·08 kvadratmil, deraf omkring 8·83 kvadratmil större och mindre insjöar, 11·26 kvadratmil sank mark och 66·99 kvadratmil fast mark. Härutinnan har, till undanrödjande af befintliga oregelbundenheter i länets indelning, under nu förflutna femårsperioden skett den förändring, att, såsom här nedan närmare omförmäles, den till Kronobergs län hörande delen af Vissefjerda socken med en areal af 0·3275 kvadratmil öfverförts till Kalmar län samt skattehemmanet $\frac{1}{8}$ mantal Sännö n:o 1 i Lidhults socken med en areal af 0·01383 kvadratmil öfverförts till Jönköpings län, hvadan länets nuvarande areal uppgår till 86·74 kvadratmil eller i nya ytmåttet 99·1 kvadrattymil, deraf 10·03 kvadrattymil vatten, 12·82 kvadrattymil sank mark och 76·25 kvadrattymil fast mark.

I afseende å länets *naturliga beskaffenhet* hafva några väsentliga förändringar ej egt rum, sedan Länsstyrelsen i berättelsen för åren 1871—1875 härför lemnade omständlig redogörelse, och för de landvinningar och torrläggningar af sank mark, som i följd af sjösänkningar och vattenafledningar uppkommit, lemnas här nedan upplysningar i sammanhang med redogörelsen för jordbruket.

I länet finnes endast en stad, Vexjö, med egen jurisdiktion, samt endast en köping, Ljungby, belägen i Ljungby socken och Sunnerbo härad, hvilken genom Kungl. Maj:ts nådiga beslut den 15 oktober 1828 förklarats vara af stad oberoende.

Vid *Elmhults* jernvägsstation i Stenbrohults socken och Allbo härad är bildadt ett s. k. *stationssamhälle*, hvilket, ehuru icke utgörande särskild kommun, dock i vissa afseenden fått kommunala förhållanden särskildt ordnade. Sedan Konungens Befallningshafvande genom beslut, som af Kungl. Maj:t faststälts, förordnat, att ordningsstadgan samt byggnadsstadgan och brandstadgan för rikets städer skola i tillämpliga delar gälla för stationssamhället, hafva särskilda ordningsföreskrifter samt byggnads- och brandordningar för samhället blifvit den 23 maj 1887 och den 17 mars 1888 fastställda. Samhällets kommunala angelägenheter handhafvas af en municipalstyrelse med en af Konungens Befallningshafvande förordnad ordningsman såsom ordförande.

Länets *indelning* i 3 domsagor och 6 härad, utgörande hvardera häradet ett tingslag, har under perioden varit oförändrad. Enligt kungl. brefvet den 29 maj 1891 skall emellertid Vestra Värends domsaga från början af år 1892 vara delad i två dom-

sagor, omfattande den ena, med benämning Vestra Värends domsaga, Allbo härad, och den andra, med benämning Mellersta Värends domsaga, Norrvidinge och Kinnevalds härad.

Länet är jemväl fortfarande indeladt i 5 fögderier, 17 länsmansdistrikt och 83 landssocknar, deraf, utom de i förra femårsberättelsen omförmälda namnförändringar, följande socknar enligt Kungl. Maj:ts beslut fått sina namn förändrade, nemligen: Torsås socken i Konga härad till Östra Torsås, Dädesjö med Eke socken i Uppvidinge härad till Dädesjö, Täfvelsås med Tofta socken i Kinnevalds härad till Täfvelsås, Torsås socken i Allbo härad till Vestra Torsås samt Dörarp med Hallsjö socken i Sunnerbo härad till Dörarp.

Af de inom länet förlagda trupper tillhör Kronobergs regemente med 1,100 rotar första militärdistriktet samt 352 rotar af Kalmar regemente, 112 rusthåll af Smålands husarregemente och 110 rusthåll af Smålands grenadierkår andra militärdistriktet.

Länet tillhör jemte Jönköpings, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus och Hallands län södra bergmästaredistriktet, och i afseende å skogsvården utgör länet, i förening med Kalmar och Jönköpings län, Smålands distrikt samt är indeladt i 2 revir, Värends och Sunnerbo, omfattande det förra Konga, Uppvidinge, Kinnevalds och Norrvidinge samt det senare Allbo och Sunnerbo härad.

I kyrkligt hänseende tillhör länet Vexjö stift samt är indeladt i 6 prosterier och 48 pastorat, deraf Linneryds och Södra Sandsjö tillkommit under år 1887, samt 84 kyrkoförsamlingar, af hvilka Hemmesjö och Tegnaby, Nottebäck och Granhult, Dref och Hornaryd, Vederslöf och Dänningelanda, Qvenneberga och Hjortsberga samt Vexjö stads- och landsförsamlingar hafva gemensam kyrka.

För allmänna helsovården finnas, utom allmänna hospitalet i närheten af Vexjö, 2 lasarett, det ena i Vexjö och det andra i Ljungby köping; och är länet för öfrigt indeladt i 1 förste-provinsialläkare- och 4 provinsialläkaredistrikt.

Sedan i fråga om ordnandet af den allmänna och enskilda helso- och sjukvården i riket blifvit enligt kungl. kungörelsen den 31 oktober 1890 stadgad, att i stället för bildande af nya provinsialläkaredistrikt för tillgodoseende af ökade behof utaf läkarevård, extra provinsialläkaredistrikt finge inrättas, har det i förra femårsberättelsen omförmälda förslaget om ett femte provinsialläkaredistrikt inom länet förfallit.

Till *afhjelpande af oregelbundenheter i den administrativa, judiciela, ecklesiastika och kommunala indelningen* hafva följande förändringar egt rum:

Enligt kungl. brefvet den 21 maj 1886 har lägenheten Kyrkängen n:o 1 såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken öfverflyttats från Hjortsberga till Blädinge socken.

Enligt två särskilda kungl. bref af den 19 februari 1887 hafva dels hemmanet Gyvik i jordeboken öfverförts från Moeda till Aneboda socken och såväl detta hemman som äfven de fastigheter, hvilka enligt jordeboken utgjort den till Allbo härad hörande delen af sistnämnde socken, i administrativt och judicielt hänseende förlagts från Allbo till Norrvidinge härad, dels ock Åreda by, bestående af skattehemmanen Södregården n:o 1, Norregården n:o 2, Krögaregården n:o 3, Kronogården n:o 4, hvartera $\frac{1}{4}$ mantal, samt frälsehemmanet $\frac{1}{2}$ mantal Mellangården n:o 5 äfvenledes i administrativt och judicielt jemte kommunalt hänseende och i jordeboken med 1888 års ingång öfverförts från Dädesjö socken och Uppvidinge härad till Gårdsby socken och Norrvidinge härad.

Enligt kungl. brefvet den 26 maj 1887 har skattehemmanet $\frac{1}{8}$ mantal Sännö n:o 1 vid 1888 års ingång i administrativt och judicielt hänseende äfvensom i jordeboken öfverförts från Lidhults socken, Sunnerbo härad och Kronobergs län till Femsjö socken, Vestbo härad och Jönköpings län.

Enligt kungl. brefvet den 30 september 1887 har den till Konga härad enligt jordeboken förut hörande delen af Vissefjerda socken, det s. k. Kåraböket, bestående af hemman om sammanlagt $18\frac{1}{2}$ mantal, med 1889 års ingång blifvit i judicielt och administrativt hänseende äfvensom i jordeboken öfverförd från Konga härad i Kronobergs län till Södra Möre härad i Kalmar län.

Enligt kungl. brefvet den 29 mars 1889 har skattelägenheten Timmerön, en i sjön Åsnen belägen holme i Skatelöfs socken och Kinnevalds härad, med 1890 års ingång i kyrkligt hänseende öfverflyttats från Urshults till Skatelöfs socken, hvaremot Kungl. Maj:t icke funnit skäl bifalla den i förra femårsberättelsen omförmälda öfverflyttningen af den till Kinnevalds härad hörande delen af Skatelöfs socken till Allbo härad.

Genom nådigt bref den 8 november 1889 har Kungl. Maj:t förordnat, att den till Kinnevalds härad hörande delen af Vexjö socken, bestående af Kungsgården 3 mantal Kronoberg n:o 1 samt hemmanen $1\frac{1}{2}$ mantal Araby n:is 1—3, 3 mantal Hof n:is 1—6 och 7 mantal Thelestad n:is 1—10, skall med 1891 års ingång i administrativt och judicielt hänseende äfvensom i jordeboken öfverflyttas från Kinnevalds till Konga härad.

2. Invånare.

Enligt den redogörelse för länets *folkmängd*, som lemnas uti bilagda **tabell 1**, utgjorde länets invånareantal vid 1890 års utgång enligt presterskapets uppgifter 160,835 och enligt mantalslängderna 161,556 personer.

Inom de särskilda förvaltningsområdena voro de mantals-skrifne invånarne sålunda fördelade:

	Mankön.	Qvinkön.	Summa.
Konga härad's fögderi	15,279	16,215	31,494
Uppvidinge » »	11,536	12,138	23,674
Kinnevalds och Norrvidinge härad's fögderi	14,147	15,125	29,272
Allbo härad's fögderi	14,508	15,392	29,900
Sunnerbo » »	19,643	20,984	40,627
Vexjö stad	2,816	3,773	6,589
Summa	77,929	83,627	161,556

Då folkmängden vid 1885 års slut uppgick enligt prester-skapets uppgifter till 166,881 och enligt mantalslängderna till 167,088 personer, har densamma således under ifrågavarande tid-rymd minskats och länet förlorat 6,046 kyrkoskrifne och 5,532 mantalsskrifne invånare flere än som under samma tid tillkommit. Äfven under föregående femårsperioden undergick befolkningen, som förut varit i tillväxt, en minskning, som uppgick till 3,169 mantalsskrifna personer.

Denna minskning kommer emellertid uteslutande på länets landsbygd. Invånareantalet i Vexjö stad, som enligt mantalslängderna uppgick år 1880 till 4,928 och år 1885 till 5,997 personer, har ökat till 6,589 vid 1890 års utgång.

Minskningen af befolkningens antal på landsbygden har berott på dels här förut omförmälda öfverflyttning till Kalmar län af till Kronobergs län hörande delen af Vissefjerda socken med tillsammans 1,287 invånare, dels och hufvudsakligen på *utflyttning*; och återopas i afseende å in- och utflyttade personer nedanstående sammandrag (*tabell A*) öfver uppgifter, som härom erhållits från pastorsembetena i länet.

Utflyttningen från länet, hvilken under föregående femårs-period öfversteget inflyttningen med 12,649 personer, har således under nu ifrågavarande period ytterligare ökat, så att den med 13,632 personer öferskjutit inflyttningen.

Emigrationen till Amerika, som under åren 1881—1885 uppgick till 8,390 personer, har äfven under perioden varit liflig och uppgått till 9,092 personer.

Flertalet utvandrare hafva varit tjenstehjon och jordbruksarbetare; och lärer fortfarande kunna antagas, att bevekelsegrunden till utvandringen i allmänhet varit förhoppningen att vinna en förbättrad ekonomisk ställning. Utvandringen har såsom tillförne för ett betydligt antal underlättats genom från Amerika öfersända resekostnadsbidrag, vanligen i form af ångfartygsbiljetter för öfverresan.

Den i Konungens Befallningshafvandes förra femårsberättelser omförmälda årliga *utvandringen* af arbetsfolk, särdeles qvinnor, till *Danmark och Tyskland* har under perioden fortgått i samma skala som tillförne; och till närmare belysning af denna utvandring återopas följande i enlighet med inkomna uppgifter upprättade särskilda sammandrag. (*Tabell B*.)

Tab. A.

In- och utflyttade till och från Kronobergs län åren 1886—1890.

	År 1886.			År 1887.			År 1888.			År 1889.			År 1890.			Under hela kvin- qvenniet.		
	Mankön.	Qvinkön.	Båda könen.	Mankön.	Qvinkön.	Båda könen.	Mankön.	Qvinkön.	Båda könen.	Mankön.	Qvinkön.	Båda könen.	Mankön.	Qvinkön.	Båda könen.	Mankön.	Qvinkön.	Båda könen.
<i>Utflyttade till:</i>																		
Andra län inom riket.....	1,174	1,138	2,312	1,092	1,058	2,150	1,210	1,111	2,321	1,090	1,144	2,234	1,161	1,162	2,323	5,727	5,613	11,340
Främmande europeiska länder	96	265	361	81	206	287	79	152	231	66	170	236	68	120	188	390	913	1,303
Amerika	865	707	1,572	1,276	992	2,268	1,324	982	2,306	778	687	1,465	778	703	1,481	5,021	4,071	9,092
Andra utomeuropeiska länder	22	16	38	20	8	28	26	14	40	7	7	14	14	9	23	89	54	143
Summa	2,157	2,126	4,283	2,469	2,264	4,733	2,639	2,259	4,898	1,941	2,008	3,949	2,021	1,994	4,015	11,227	10,651	21,878
<i>Inflyttade från:</i>																		
Andra län inom riket.....	621	715	1,336	764	761	1,525	663	766	1,429	742	783	1,525	673	750	1,423	3,463	3,775	7,238
Främmande europeiska länder	39	118	157	31	71	102	44	63	107	34	50	84	31	53	84	179	355	534
Amerika	52	23	75	49	25	74	60	32	92	75	40	115	76	33	109	312	153	465
Andra utomeuropeiska länder	—	—	—	—	—	—	4	2	6	—	—	—	1	2	3	5	4	9
Summa	712	856	1,568	844	857	1,701	771	863	1,634	851	873	1,724	781	838	1,619	3,959	4,287	8,246
Således flere utflyttade än in- flyttade.....	1,445	1,270	2,715	1,625	1,407	3,032	1,868	1,396	3,264	1,090	1,135	2,225	1,240	1,156	2,396	7,268	6,364	13,632

Tab. B.

Antal personer, som under åren 1886—1890 afrest till eller återkommit från Danmark och Tyskland.

	D a n m a r k .									T y s k l a n d .									Summa.										
	1886.		1887.		1888.		1889.		1890.		Summa.			1886.		1887.		1888.				1889.		1890.		Summa.			
	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	Summa.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	Summa.	m.	q.	Summa.
Afreste från länet till.....	121	398	113	329	138	316	131	323	125	279	628	1,645	2,273	33	36	23	40	17	26	18	23	15	28	106	153	259	734	1,798	2,532
Återkomne till länet från ...	71	224	80	177	84	187	89	206	93	191	417	985	1,402	17	12	7	14	12	17	12	11	14	16	62	70	132	479	1,055	1,534
Således flere afreste än åter- komne.....	50	174	33	152	54	129	42	117	32	88	211	660	871	16	24	16	26	5	9	6	12	1	12	44	83	127	255	743	998

Rörande befolkningens *lymne, lefnadsvanor, seder, kläde-
drägt och bostäder* är icke att omförmåla annat eller mera, än
som redan blifvit anfördt i föregående femårsberättelser, och
hvilket därför här återopas.

Af någon *farsot* har länet under perioden icke varit hem-
sökt och allmänna helsotillståndet har i allmänhet varit godt.
De allmännast förekommande epidemiska sjukdomar hafva varit
nervfeber, mässling, skarlakansfeber och difteri, samt influensa
under slutet af år 1889 och under våren 1890.

På det *religiösa området* är förhållandet hufvudsakligen
enahanda som det i senaste femårsberättelsen uppgifna. Enligt
erhållna upplysningar från presterskapet besökes fortfarande den
allmänna gudstjensten i kyrkorna allmänt och flitigt inom de
flesta församlingarna. I 19 församlingar funnos 27 missions-
eller bönehus. Föredrag hållas der, vanligen af kringresande lek-
mannapredikanter, men äfven af statskyrkans prester. Lekman-
predikanterna hafva varit utsände af Evangeliska fosterlands-
stiftelsen samt af åtskilliga olika missionsföreningar, förbund och
sällskap. Flere af dem arbeta för stiftandet af nattvardsföreningar.
Sådana föreningar finnas i 8 församlingar, och omkring 150 för-
samlingsmedlemmar hafva slutit sig till desamma. Afhörandet
af de kringresande predikanterna, som i missionshusen eller en-
skilda hus hållit föredrag, har emellertid endast i 9 församlingar
märkbart minskat åhörarnes antal i kyrkan. Den s. k. fräls-
ningsarmén har ännu icke till länet utsträckt sin verksamhet.

De främmande religionsbekännarne i länet äro hufvudsakligen
metodister och baptister. De senare hafva icke bildat någon
egen församling och finnas hufvudsakligen i Hinneryds och Hamn-
eda församlingar, till ett antal af 40 å 50 i hvardera försam-
lingen. Den vid Delaryds bruk i Göteryds socken bildade me-
todistepiskopalförsamlingen, hvilken genom Kungl. Maj:ts resolu-
tion den 24 augusti 1883 förklarats vara af staten erkänd med
rätt till offentlig religionsöfning, synes föra ett aftynande lif.
Medlemmarnes antal, som varit högst 20, har nedgått till 13.
Äfven i Vexjö finnes ett mindre antal metodister, som hålla
andaktsöfningar i särskild bönesal derstädes.

I afseende på det sedliga tillståndet i allmänhet synes någon
märkbar förändring icke hafva inträdt. Bruket af *spritdrycker*
är fortfarande i aftagande, hvartill den s. k. goodtemplarrörelsen
mycket bidragit. Inom länet finnas numera 38 underloger af
goodtemplarorden, med tillsammans 1,219 medlemmar.

Minuthandel med och utskänkning af spritdrycker, hvarom
närmare uppgift å annat ställe i denna berättelse meddelas, har
egt rum å 2 minuthandels- och 7 utskänkningsställen i Vexjö,
1 utskänkningsställe i Ljungby köping, 1 utskänkningsställe i
Elmhults jernvägsstationssamhälle samt på landsbygden vid en
del gästgifverier, hvilkas antal under perioden minskats från 9
till 6. Härjemte hafva 2 tillfälliga utskänkningsrättigheter vid
brunninrättningar varit beviljade åren 1888—1890.

Utom den försäljning af vin och maldrycker, som författ-
ningsenligt eger rum vid gästgifverier och skjutsstationer, har på
landsbygden sådan utskänkning af dessa drycker, som omförmåles
i 3 § af kungl. förordningen den 24 oktober 1885, varit med-
gifven vid 4 jernvägsstationer samt under sommarmånaderna vid
brunninrättningar och å lägerplatsen Kronobergshed.

Några *socialistiska* agitatorer hafva icke under perioden
uppträdt inom länet.

Sockenbiblioteken hafva hvarken till antal eller omfattning
undergått någon nämnvärd förändring, och allmogens håg för
läsning är hufvudsakligen rigtad på tidningar och religiösa skrifter.

Den ekonomiska ställningen inom länet, som vid förra fem-
årsperiodens slut var synnerligen betryckt, särdeles beträffande
jordbruksnäringen, har under senare åren af nu ifrågavarande
period så till vida förbättrats, att hvarjehanda likvider lättare
kunnet försiggå; och lyckligt vore, om häruti föreläge början till
en väsentlig och varaktig förbättring af förut rådande affärs-
förhållanden.

De under perioden af Konungens Befallningshafvande af-
gjorda *utsökningsmål*, deri betalningsskyldighet ålagts, samt inom
länet förrättade *exekutiva auktioner* å fast egendom hafva ut-
gjort:

År.	Antal afgjorda lagsöknings- mål, deri	Antal per- soner, hvilka	Belopp i kronor, för hvilket	Antal exekutiva auk- tioner å fast egendom.
1886.....	1,204	1,834	477,884	44
1887.....	1,024	1,542	453,405	30
1888.....	838	1,388	389,655	31
1889.....	605	968	343,032	21
1890.....	503	871	245,285	23
Summa	4,174	6,603	1,909,261	149

Köpeskillingarne för fastigheterna hafva i 36 fall öfverstigit,
i 108 fall understigit och i 5 fall varit lika med fastigheternas
taxeringsvärden. Det belopp, hvarmed försäljningssumman i först-
nämnda 36 fall öfverstigit taxeringsvärdet, har utgjort 58,578
kronor, under det skilnaden i de 108 senare fallen uppgått till
430,430 kronor 86 öre.

Under närmast förutgångna fem åren uppgick utsöknings-
målens antal till 4,347 och exekutiva fastighetsauktionernas antal
till 108.

Konkursernas antal har enligt erhållna uppgifter uppgått
för år 1886 till 135, för år 1887 till 82, för år 1888 till 88,
för år 1889 till 71 och för år 1890 till 49, eller tillsammans
425, deraf 58 i Vexjö stad och 367 på landsbygden.

3. Näringarne.

A) **Jordbruket**, i förening med boskapskötsel, är såsom till-
förne länets hufvudnäring.

Ehuru flit och omtanka oafbrutet egnats åt dess ändamåls-
enliga bedrivande, har icke kunnat förhindras, att det betryck,

hvaraf denna näring lidit under lång tid, utöfvat menlig inverkan
på näringens utveckling och förkofran. Goda insigter om åker-
jordens kötsel och om vilkoren ej allenast för bibehållandet,
utan äfven för höjandet af dess växtkraft sprida sig likväl fort-

farande mer och mer bland befolkningen samt vinna i allmänhet tillämpning i den mån, som de särskilda jordbrukarne lyckas ernå medel dertill.

De af länets hushållningssällskap meddelade, af Statistiska Centralbyrån offentliggjorda jordbruksstatistiska uppgifter för år 1890 upptaga — sedan från länet, såsom förut omförmäls, afgått hemmanet Sännö och Vissefjerda sockendel, med en sammanlagd areal af 3,294 hektar — länets hela egovidd utan vatten till 890,255 hektar, deraf 1,060 hektar träd-, humle- och kålgård, 78,873 hektar åker och annan odlad jord, 113,955 hektar naturlig äng och 245,172 hektar skogbärande mark. I hushållningssällskapets uppgift för år 1885 upptogs åkerjorden och annan odlad jord till 72,976 hektar, och då härifrån afräknas 575 hektar, som beräknats för nämnda hemman och sockendel, skulle således den odlade jorden under perioden vunnit en tillökning af 6,472 hektar.

Intresset för den odlade jordens utvidgande och förbättrande genom *vattenafledningsföretag* fortfar, och har länets hushållningssällskap under perioden bidragit med tillsammans 7,312 kronor till bekostande af sådana syneförrättningar, som i 4 kapitlet af kungl. förordningen om dikning och annan afledning af vatten den 20 juni 1879 omförmälas. Antalet under tiden afslutade syneförrättningar och arealen af den jord, som genom vattenafledningen befunnits kunna vinnas eller förbättras, hafva utgjort:

År 1886 vid 2 förrättningar.....	2,645 hektar
» 1887 » 2 »	304 »
» 1888 » 7 »	1,281 »
» 1889 » 3 »	565 »
» 1890 » 4 »	143 »

Under perioden hafva bidrag af allmänna medel tilldelats följande *vattenafledningsföretag*:

a) Afdikning af Kåramåla fly, tillhörande Kåramåla by, Kåramålatorp och Högahult i Nöbböle socken, hvilket företag afser torrläggning af 58 hektar 30 ar och beräknats kosta 2,400 kronor. Anslag utan återbetalningsskyldighet 800 kronor.

b) Afdikning och odling af Borrsjö mader, tillhörande Söraby, Norraby och Borrlanda byar i Söraby socken, hvilket företag afser torrläggning af 220 hektar 96 ar och beräknats kosta 73,416 kronor 93 öre. Lån 66,300 kronor.

c) Torrläggning och odling af Pinnamyrs i Linneryds, Tingsås och Väckelsängs socknar, hvilket företag afser torrläggning af 788 hektar 32 ar, och har kostnaden beräknats till 42,131 kronor 39 öre. Lån 36,700 kronor.

d) Sänkning af sjön Spånen i och för utdikning och odling af sankmarker å egorna till Gemla Svensgård med flere hemman i Öja, Lekaryds och Aringsås socknar, hvilket företag afser torrläggning af 130 hektar 94 ar och beräknats kosta 11,769 kronor. Lån 9,900 kronor.

e) Afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhörande Grimmarps säteri i Södra Ljunga socken, hvilket företag afser torrläggning af 105 hektar och beräknats kosta 36,632 kronor. Lån 20,000 kronor.

f) Invallning och odling af vattenskadade marker, tillhörande Horns by i Hamneda socken, hvilket företag, som afser torrläggning af 84 hektar 46 ar, beräknats kosta 20,323 kronor 73 öre. Lån 12,000 kronor.

g) Afdikning af bottnarne till förut tappade sjöarne Hönsan och Bramstorpssjön, tillhörande hemmanen Bramstorp och Tegnaby i Tegnaby socken, hvilket företag, som afser torrläggning af 72 hektar 56 ar, beräknats kosta 16,214 kronor 13 öre. Lån 14,000 kronor.

h) Afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande byarne Ernatorp och Holma i Bergs socken. Företaget, som beräknats kosta 12,956 kronor, afser torrläggning af 82 hektar 77 ar. Lån 8,700 kronor; utgörande summan af lånebidrag 167,600 kronor och af anslag 800 kronor.

Ju större vidder af mossar och förut vattendränkt mark, som sålunda odlas eller vinnas tjenliga för odling, desto mera känbar blir emellertid länets totala brist på kalk, hvars nödvändighet för sådana marker är väl bekant, samt vore det för detta län med dess talrika och vidsträckta mossar af synnerlig vikt, om på ett eller annat sätt blefve ordnad så, att nämnda gödningsämne kunde hitförskaffas för rimligt pris.

Inom länet hafva under perioden tjenstgjort *landbruksingenjören* C. A. Myrin samt t. f. *landbruksingenjörerna* S. A. Smedberg och C. A. Sylvan, hvilka för att biträda jordbrukare med råd och upplysningar om jordbruksförhållanden i allmänhet samt uppgörande af planer för vattenafledningar anlåtats:

År 1886 under 145 dagar å 37 förrättningsställen	
» 1887 » 59 » 23 »	
» 1888 » 69 » 27 »	
» 1889 » 115 » 30 »	
» 1890 » 81 » 35 »	

Af det anslag, hushållningssällskapet beviljat till bekostande af *agronomiskt biträde* åt innehafvare af smärre jordbruksfastigheter, har till landbruksingenjörerne utbetalts dagtraktamentsgodtgörelse med 1,215 kronor.

Härförutan hafva under åren 1886—1888 på hushållningssällskapets bekostnad en agronom rest omkring i länets kommuner och hållit offentliga föredrag rörande landthushållning och dess binärningar.

Bland de af länets hushållningssällskap i öfrigt vidtagna åtgärder till jordbrukets befrämjande må nämnas, att genom dertill utsedde komiterade inköpts, för att jordbrukarne tillhandahållas, artificiella gödningsämnen och utsädesfrö under åren 1886—1888, samt att hushållningssällskapet bekostat undersökningar vid Kalmar kemiska station af prof å gödnings- och kraftfoderämnen samt utsädesfrö, som ditsändts af jordbrukare inom länet, äfvensom lemnat anslag till Svenska mosskulturforeningen för åren 1887—1890 med 400 kronor om året samt till Allmänna svenska utsädesforeningen för åren 1887—1890 med 500 kronor årligen.

Med understöd af staten och hushållningssällskapet upprätthålles fortfarande lägre *landbruksskolan* i Orraryd, hvarest undervisades 12 lärningar åren 1886 och 1887, 9 år 1888, 11 år 1889 och 12 år 1890.

Brukningssättet är lika med hvad som i förra femårsberättelsen omförmäles, och rörande den odlade egoviddens användning för olika sädeslag samt årliga utsädet återopas, hvad hushållningssällskapets berättelser angående jordbruket härom innehålla.

I enlighet med de af Konungens Befallningshafvande och länets hushållningssällskap årligen lemnade uppgifter å väderleks- och skördeförhållanden hvarje år under perioden meddelas följande:

År 1886. Vårsådden verkställdes under gynsam väderlek, men sedermera och intill början af november månad föll föga regn och inträffade flere gånger nattfroster under juni och juli månader. Sädesgrödan blef väl inbergad och af god beskaffenhet. Likaså potatisskörden. Hö- och halmskörden blef under medelmåttan. I sin helhet ansågs skörden vara nära medelmåttig.

År 1887. Vintern medförde ringa nederbörd. Våren var torr och kall. I juni inträffade svår torka, hvilken menligt inverkade på vårsåden och gräsväxten. Skörden bedömdes såsom medelmåttig.

År 1888. Efter en kall och långvarig vinter inträffade en sen vår. Vårsådden avslutades först under förra hälften af juni månad. Vid midsommartiden inträffade stark hetta. För öfrigt var sommaren i allmänhet och särskildt i slutet mer än vanligt regnig, med frost i september månad, hvaraf såväl hafren som potatisen togo skada. Skörden ansågs hafva blifvit något mer än medelmåttig.

År 1889. Våren var blid med ovanligt ringa nederbörd samt torka i maj och hög temperatur i juni månad, som efterföljdes af regnig väderlek i juli och augusti. Vårsådden började i slutet af april. Sädesskörden likasom potatisen inbergades i någorlunda godt skick. Höskörden blef medelmåttig, men halm- skörden i södra och vestra delen af länet ringa. Skörden utföll nära medelmåttig.

År 1890. Väderleken var under våren omvexlande och i allmänhet gynsam för vårbruket och årsväxten samt under juli och augusti månader kylig och regnig. Ortens hufvudsåden, höstråg och hafre, lemnade fullt medelmåttig och öfriga sädesslagen medelmåttig afkastning. Höskörden likasom halmafkastningen var god och väl inbergad. Potatisen var delvis angripen af röta och lemnade en afkastning under medelmåttan. Skörden ansågs hafva blifvit öfver medelmåttan.

De vid *markegångssättningur* bestämda pris å spanmål och smör hafva varit följande:

	År 1886. Kr.	År 1887. Kr.	År 1888. Kr.	År 1889. Kr.	År 1890. Kr.
<i>Årspris.</i>					
En hektoliter råg.....	6.42	5.74	7.11	7.21	7.66
En » korn.....	5.80	5.12	5.65	5.87	6.30
En » hafre.....	3.39	2.71	2.98	3.12	3.63
Ett kilogram smör.....	1.27	1.18	1.24	1.26	1.29
<i>Medelmarkegångspris.</i>					
En hektoliter råg.....	10.09	9.67	9.33	9.19	8.94
En » korn.....	8.17	7.83	7.49	7.31	7.10
Ett kilogram smör.....	1.53	1.52	1.53	1.54	1.55

Dagsverksprisen och tjenstehjónslönerna hafva, enligt hushållningssällskapets uppgifter, uppgått till följande belopp:

	År 1886. Kr.	År 1887. Kr.	År 1888. Kr.	År 1889. Kr.	År 1890. Kr.
För ett sommarkagsverke, mans-....	1.25	1.25	1.25	1.25	1.60
qvins-....	0.70	0.70	0.75	0.75	0.85
För ett vinterdagsverke, mans-.....	0.80	0.83	1.—	1.—	1.10
qvins-.....	0.50	0.50	0.50	0.50	0.67
Medelvärdet af lön för dräng i hus- bondes kost.....	140.—	140.—	140.—	140.—	150.—
D:o för piga i d:o.....	70.—	70.—	70.—	70.—	75.—

Mejerihandteringen har under perioden vunnit ytterligare utveckling. Numera finnas inom länet 38 mejerier, deraf 30 separatorsmejerier, 6 ismejerier och 2 ostmejerier. Tretton mejerier egas af bolag. Till inrättande af mejerier har hushållningssällskapet lemnat amorteringslån till sammanlagdt belopp af 29,500 kronor.

Råd och upplysningar i mejerihandteringen hafva under årliga resor i länet meddelats af länsmejeristen i Jönköpings län J. Nyberg, till bekostande af hvilken resor hushållningssällskapet bidragit med tillsammans 1,156 kronor.

Trädgårdsskötseln omfattas med allt jemnt stigande intresse. De af hushållningssällskapet sedan år 1884 anställde två läns-trädgårdsmästarna hafva ej varit tillräcklige för att tillgodose alla de personer, som påkallat deras biträde. Med anledning häraf har under åren 1887, 1888 och 1890 en och under år 1889 två extra länsträdgårdsmästare jemväl af hushållningssällskapet varit anstälde. Till trädgårdsmästarnes aflöning samt för bidrag till deras resekostnads- och traktamentsersättningar, som till viss del godtgjorts af reqvirenterna, hafva anslag beviljats af landstinget med 600 kronor årligen och af hushållningssällskapet med 800 kronor för hvartera af åren 1886—1889 samt 1,000 kronor för år 1890. Af dessa anslag har utbetalts tillsammans 6,506 kronor 53 öre. Enligt hushållningssällskapets uppgifter uppgår antalet af nyplanterade fruktträd under ifrågavarande år till 7,700.

B) Boskapsskötseln. Enligt hushållningssällskapets uppgifter utgjorde *antalet* af de vid 1890 års slut underhållna *kreatur* inom länet 7,663 hästar, 22,421 oxar, 821 tjurar, 63,825 kor, 32,516 ungnöt under 2 år, 72,767 får och lam, 415 getter och 31,726 svin.

Efter frånräknande af kreaturen inom förutnämnde Vissefjerda socknedel beräknades antalet af ifrågavarande kreatur vid 1885 års utgång utgöra: 7,321 hästar, 23,492 oxar, 784 tjurar, 63,827 kor, 34,173 ungnöt under 2 år, 76,313 får och lam, 632 getter och 26,594 svin.

Antalet af hästar har, enligt hvad dessa siffror gifva vid handen, ökats, hvaremot antalet oxar, ungnöt jemte får och getter minskats. Denna minskning torde kunna förklaras deraf, att såväl halm- som höskörden endast under ett år af perioden varit god, under två år medelmåttig, men i öfrigt under medelmåttan; hvarjemte missväxt å högrödan inträffat år 1887.

Svinafveln har deremot i betydlig mån tilltagit. Stora partier såväl slagtade som lefvande svin afyttras årligen till orter utom länet.

De från jernvägsstationerna inom länet afsända mindre boskaps kreatur utgöras nästan uteslutande af svin; och enligt Kungl. jernvägsstyrelsens årliga statistiska uppgifter har antalet af dessa mindre boskaps kreatur, som på jernväg forslats från stationerna i länet å statens jernväg, uppgått till 7,800 å 13,500 om året. Af hushållningssällskapet utsedde komiterade för utredning och afgifvande af yttrande öfver erforderliga åtgärder för förbättrad svinskötsel och ett förmånligare sätt för försäljning och jernvägs-transport af såväl lefvande svin som fläsk hafva beräknat, att från Vexjö—Alfvesta, Vislanda och Moheda stationers uppköpsområden under år 1888 afsändts 20,272 lefvande och slagade svin.

Till förbättrande af länets boskapsstam har hushållningssällskapet äfven under denna period inköpt *afvelsdjur*, år 1888 tio tjurar af ayreshireras och år 1889 sex tjurar och tio qvigor af samma ras från Skottland, äfvensom till förbättrande af svin-afveln under sistnämnda år tjugo fargaltar, hvilka djur sedermera blifvit inom länet försålda.

Ett för länet gemensamt *landtbruksmöte* hölls i Vexjö år 1889, och har hushållningssällskapet för öfrigt dels föranstaltat om årliga gödboskapsutställningar, äfvenledes i Vexjö, vid hvilka prisutdelningar egt rum, dels genom kringresande s. k. premieringsnämnder utdelat belöningar för välskötta mindre ladugårdar och vid utlysta talrikt besökta kreatursmöten i olika trakter af länet verkställt premiering af nötboskap, dels ock beviljat anslag för utbildande af kreatursskötare, som blifvit anstälde vid större jordbruksegendomar. Af hushållningssällskapet bestridda kostnader i berörda hänseende hafva uppgått sammanlagdt till något öfver 15,000 kronor.

Till *hästafvelns befrämjande* hafva beskillare från Flyinge stuteri varit i länet stationerade. Vid de af staten anordnade årliga premieringar af hästar hafva statens bidrag till belöningar utgjort 450 kronor för hvartdera af åren 1886—1888 och för åren 1889—1890 500 kronor årligen. Landstinget har till sådant ändamål bidragit med 200 kronor och hushållningssällskapet med omkring 300 kronor årligen.

I ständigt ökad utsträckning hafva länets invånare begagnat sig af tillfället att försäkra sina hästar uti det för Kalmar och Kronobergs län år 1882 bildade hästförsäkringsbolag. Antalet af försäkrade hästar inom länet utgjorde vid 1890 års utgång 1,129 st., med ett försäkringsvärde af 341,170 kronor.

Till stipendier åt smeder för genomgående af lärokurs vid Alnarps hofbeslagsskola har hushållningssällskapet årligen beviljat 480 kronor.

Utom en länsveterinär hafva 3 distriktsveterinärer varit i länet anstälde med stationer vid Säfsjöströms bruk, Jäts by och Ljungby köping; och har hushållningssällskapet bidragit till veterinärernas aflöning med 3,600 kronor om året.

Helsotillståndet bland husdjuren har i allmänhet varit tillfredsställande. Enstaka fall af mjeltbrand och elakartad katarralfeber hafva förekommit likasom af qvarka och tuberkulos, samt bland svinkreaturen s. k. rödsjuka. För öfrigt hafva de fleste förekomne sjukdomarna varit katarrala lidanden i respirations- samt sjukdomar i matsmältnings-, urin- och fortplantningsorganerna.

C) **Skogshushållningen.** Länet hela skogbärande mark är enligt hushållningssällskapets berättelse för år 1890, såsom här ofvan omförmäts, beräknad till en areal af 245,172 hektar.

Enligt öfverjägmästarens för Smålands distrikt berättelse för år 1890 funnos vid samma års utgång inom länet följande *allmänna skogar*:

	Antal	Ytvidd i hektar.		
		Skogs- och hagmark.	Im-pedimenter.	Summa.
<i>A. Under skogsstatens förvaltning och vård.</i>				
Kronoparker	10	3,987·16	1,985·27	5,972·43
För statsverket utarrenderade egendomens skogar.....	32	4,524·34	2,271·20	6,795·54
Skogar till eklestastiska boställen.....	2	583·35	221·20	804·55
Summa	44	9,094·85	4,477·67	13,572·52
<i>B. Under skogsstatens uppsigt och kontroll.</i>				
För statsverket utarrenderade egendomens skogar.....	153	12,929·42	4,510·46	17,439·88
För indelningshafvare eller lönefond af myndighet utarrenderade boställets skogar.....	40	4,185·67	1,416·34	5,602·01
Skogar till civila, militie- och eklestastiska boställen	103	10,407·34	4,622·64	15,029·98
Summa	296	27,522·43	10,549·44	38,071·87
Summa allmänna skogar	340	36,617·28	15,027·11	51,644·39

Angående förvaltningen af de allmänna skogarne och dermed sammanhängande åtgärder återopas Kungl. Domänstyrelsens härom årligen offentliggjorda berättelser.

Skogseldar af mera anmärkningsvärd omfattning hafva icke förekommit.

Skogsafverkningen å enskildes egendomar har under perioden fortgått i oförminskad grad, och i allmänhet utan att hänsyn tagits till skogens framtida bestånd. Antalet af de hemman, der skogen förslår endast till husbehof, ökas följaktligen ständigt; och ordnad skogshushållning finnes fortfarande endast å några få, merendels större, egendomar.

Till belysning i fråga om skogsafverkningen intagas i *tabell C* (sid. 8) från länets jernvägsstationer erhållna uppgifter å *afsända och anlända skogseffekter*.

För en välbehöfzig förbättring i den enskildes skogshushållning har hushållningssällskapet under en längre tid sökt verka genom utlemnande af amorteringslån för *skogsodling* samt utfästade af belöningar för väl utförda skogskulturer och erbjudande af kostnadsfritt biträde af statens skogsingenjörer. Då emellertid dessa åtgöranden ej förmått hos befolkningen väcka någon vidare håg för skogsodling, beslöt hushållningssällskapet år 1888 att kostnadsfritt åt mindre jordbrukare tillhandahålla frö och plantor för skogsodling å kronan icke tillhörig mark, tillika med biträde och tillsyn vid kultiveringsarbetena utaf en af hushållningssällskapet antagen skogsplantör. För bestridande af kostnaderna härför har hushållningssällskapet lemnat ett årligt anslag af 600 kronor för åren 1889—1890, hvarjemte bidrag af statsmedel erhållits till enahanda belopp. Enligt skogsplantörens till hushållningssällskapet afgifna berättelser har under sistnämnda åren skogsodling verkstälts å tillsammans 115 hektar kalmarker, hvarjemte anlagts 3 plantskolor samt utdelats 324,000 plantor och 228 kilogram skogsfrö, äfvensom undervisning om skogsodling af skogsplantören lemnats åt lärjungar vid folkskolelärareseminariet

i Vexjö, länets landtbruks- och folkhögskolor samt i ett stort antal folkskolor.

D) **Binärningar.** I fråga om *jagten* återopas, hvad föregående femårsberättelse innehåller. Af hushållningssällskapets och lands-tingets dertill anslagna medel utbetalas numera skottpenningar för örnen och berguf med 5 kronor, för räf med 2 kronor, för hök

med 1 krona och för kråka med 10 öre; och hafva sådana skottpenningar utbetalts till följande belopp, nemligen: år 1886 med 1,510 kronor 25 öre, år 1887 med 2,125 kronor 55 öre, år 1888 med 2,439 kronor 75 öre, år 1889 med 2,425 kronor 5 öre samt år 1890 med 1,799 kronor 50 öre.

Fisket befinner sig fortfarande på en låg ståndpunkt och lemnar, med undantag af ett och annat ålfiske, obetydlig afkast-

Tab. C. Afsända och anlända skogseffekter vid Kronobergs läns jernvägsstationer åren 1886—1890.

Jernvägsstationernas namn.	År 1886.		År 1887.		År 1888.		År 1889.		År 1890.	
	Afsändt.	Anländt.	Afsändt.	Anländt.	Afsändt.	Anländt.	Afsändt.	Anländt.	Afsändt.	Anländt.
	T o n.		T o n.		T o n.		T o n.		T o n.	
Lamhult.....	5,021·1	14·9	3,673·6	1·5	5,803·4	15·9	6,564·0	29·2	5,145·0	4·2
Lidnäs.....	8·0	3·0	271·4	—	1,119·4	5·1	1,587·9	—	1,708·3	7·2
Moheda.....	2,700·8	8·3	1,924·2	56·8	1,828·5	78·9	3,055·2	170·2	3,428·8	53·4
Gåfvetorp.....	87·4	—	154·4	17·6	136·9	61·1	156·9	17·7	366·8	—
Alfvesta.....	1,518·2	723·4	1,190·2	404·4	1,081·2	349·3	1,822·7	459·2	2,224·8	1,143·7
Vislanda.....	6,490·3	1,223·7	6,197·0	3,127·0	7,801·2	3,129·6	7,871·5	3,047·2	8,443·5	2,529·1
Liatorp.....	4,980·9	47·6	5,519·7	61·4	6,589·7	15·3	7,206·3	42·4	6,958·2	144·8
Elmhult.....	7,443·3	125·0	4,979·7	648·8	6,057·8	220·9	6,591·8	345·4	7,729·5	284·4
Gemla.....	431·8	350·3	79·4	123·9	333·0	57·9	207·3	18·8	303·5	2·0
Räppe.....	1,940·8	458·9	1,571·1	373·9	3,433·5	247·8	2,610·8	148·6	5,497·2	244·4
Vexjö.....	3,364·3	6,078·1	1,899·2	4,227·3	2,931·9	5,638·2	5,096·3	6,951·1	5,240·6	6,401·9
Åryd.....	2,130·1	407·8	1,679·1	47·1	2,232·2	10·0	1,699·5	36·5	2,278·1	33·4
Hofmantorp.....	7,993·3	0·3	7,988·0	63·0	5,686·0	27·0	6,509·2	14·6	5,440·5	88·8
Lessebo.....	4,833·4	336·4	3,143·8	1,177·2	7,991·2	279·7	18,263·1	227·1	14,173·5	2,480·0
Skruf.....	4,358·8	6·3	3,532·0	15·5	3,596·7	123·0	5,629·5	6·4	5,972·8	157·8
Vissefjerda.....	4,957·1	17·7	4,393·7	0·3	5,175·7	7·7	5,308·8	—	5,986·6	20·0
Målskog.....	2,970·9	15·0	2,079·8	72·4	3,251·6	36·9	2,920·7	56·2	2,418·5	9·9
Ryssby.....	4,141·0	41·6	3,687·7	60·2	2,882·5	36·7	3,348·0	138·0	3,114·6	62·2
Tutaryd.....	1,684·0	56·5	488·8	17·3	1,215·4	5·0	1,450·9	25·8	1,396·7	—
Ljungby.....	1,637·0	365·7	1,427·3	677·8	1,220·0	221·9	2,068·4	679·3	1,985·0	1,246·9
Angelstad.....	32·6	127·5	27·1	203·4	5·0	125·6	42·8	55·0	43·8	69·4
Bolmen.....	4,118·4	9·0	5,442·7	—	4,449·2	—	4,444·8	26·9	7,020·2	448·1
Grimslöf.....	87·1	6·0	3,764·9	35·9	2,039·1	39·0	2,641·9	71·5	1,191·7	47·1
Torne.....	746·9	262·3	518·2	68·5	2,467·5	66·3	2,230·5	34·8	1,760·1	237·8
Hulvik.....	624·6	31·6	401·5	21·2	555·1	52·4	780·9	79·9	676·3	60·2
Ulfö.....	2,054·7	24·7	1,254·1	10·6	2,555·0	31·5	2,133·7	52·0	1,669·9	14·2
Ålshult.....	2,498·8	6·4	1,921·3	21·9	2,293·1	40·2	2,475·3	42·8	2,559·2	16·0
Ryd.....	3,874·4	1,307·7	3,670·2	787·4	4,585·2	741·8	5,130·0	359·3	4,153·1	271·3
Slattesmåla.....	1,541·1	26·0	1,260·0	47·1	1,623·2	5·0	2,247·1	63·9	3,305·4	122·3
Säfsjöström.....	3,197·0	—	3,345·0	2·0	5,068·0	—	5,430·0	7·0	6,770·0	37·0
Målerås.....	4,717·0	7·0	3,106·0	52·0	4,769·0	22·0	4,859·0	13·0	3,927·0	408·0
Orrefors.....	4,718·0	340·0	4,767·0	266·0	6,950·0	180·0	7,134·0	428·0	6,169·0	357·0
Piksborg.....	—	—	—	—	—	—	—	—	3,202·0	3·0
Ryholma.....	—	—	—	—	—	—	—	—	2,563·0	31·0
Åsen.....	—	—	—	—	—	—	—	—	3,120·0	16·0
Lidhult.....	—	—	—	—	—	—	—	—	2,451·0	7·0
Bökö.....	—	—	—	—	—	—	—	—	1,702·0	—
Elmås.....	—	—	—	—	—	—	—	—	312·0	—
Summa.....	96,903·1	12,428·7	85,357·1	12,689·4	107,727·2	11,871·7	129,518·8	13,647·8	142,408·2	17,059·5
Sålendes mera afsändt än anländt.....	84,474·4	—	72,667·7	—	95,855·5	—	115,871·0	—	125,348·7	—

ning. Ett i Vexjö bildadt fiskeribolag har gjort försök med fiskodling i Helgasjön, men i öfrigt hafva några åtgärder för fiskets förbättrande icke vidtagits.

Fjäderfä- och *biskötsel*n äro äfven binäringar, ehuru af jemförelsevis mindre betydelse.

Deremot har exporten af *skogsbär* under perioden blifvit en mycket inkomstbringande näring, särdeles för den fattigare delen af befolkningen. Redan för omkring femton år sedan började den företagsamhet, som jernvägarne frammanat, att beakta de matnyttiga skogsbärens, hallon och blåbär, men hufvudsakligast lingon. Afsättningen skedde till en början nästan uteslutande på Malmö, men under de sistförflutna fem åren hafva uppköpare från Tyskland inställt sig vid jernvägsstationerna och från trakten deromkring inköpt samt till nämnda land afsändt så mycket bär, de kunnat öfverkomma. Mängden af sålunda under s. k. bärperioden uppköpta och från stationerna å södra stambanan inom länet samt från Vexjö—Alfvesta och Vislanda—Bolmens jernvägar afsända skogsbär har enligt uppgift årligen uppgått till omkring 2,626,900 kilogram, motsvarande 438 vagnslaster. Priset har i medeltal varit 1 krona 25 öre kubikfoten eller 5 öre kilogrammet. Bärexporten kan sålunda beräknas hafva för nämnda orter medfört en årlig inkomst af omkring 131,400 kronor.

Husslöjden inskränker sig fortfarande till spånad och väfnad, föga utöfver husbehovet, samt förfärdigande af de enklaste husgerådssaker och arbetsredskap, hvarjemte till afsalu tillverkas väfskedar, liar, laggekär och träskor inom åtskilliga socknar af Uppvidinge och Sunnerbo härad.

Den verksamhet för befrämjande af slöjdundervisningen, som, efter hvad i förra femårsberättelsen omförmäles, utöfvats af länets hushållningssällskap, har äfven under denna period fortgått. För husslöjdens befrämjande hafva till hushållningssällskapets förvaltningsutskotts förfogande varit ställda ej mindre årliga bidrag af statsmedel med 1,250 kronor för åren 1886 och 1887 samt 1,500 kronor för åren 1888—1890 än äfven anslag af landstinget med 300 kronor årligen och af hushållningssällskapet med tillsammans 6,800 kronor. Af dessa medel har förvaltningsutskottet lemnat bidrag för upprätthållande af slöjdundervisningen åt i folkskolor intagna barn inom kommuner, som anordnat sådan undervisning, hvilken haft till syftmål att bibringa skolbarnen dels förmåga att begagna enklare slöjdrederkap, dels ock praktisk färdighet i tillverkning af de vid landtbruket och i hemmet mest behöfliga alster af hemslöjd. År 1890 var sådan undervisning anordnad i 15 kommuner. Härförutan har förvaltningsutskottet anordnat och bekostat dels årliga undervisningskurser i Vexjö af statens undervisare i husslöjd, ingenjören M. Norlin, uti hvilka, likasom i slöjdkurserna vid Näs slöjdseminarium i Jönköpings län, flere af länets folkskolelärare med understöd af förenämnda anslag deltagit, för att utbildas till slöjdlärare, dels ock årligen på olika ställen i länet slöjds skolor för halmflätning. Af förvaltningsutskottet bestridda utgifter för husslöjdens befrämjande hafva under perioden uppgått till 15,292 kronor 43 öre.

Beträffande *bergs-* och *brukshandteringen* samt *fabriker, manufaktur*er och *handverk* anser sig Konungens Befallningshafvande böra, såsom vid afgifvandet af föregående berättelse, hänvisa till Kungl. Kommerskollegii årligen offentliggjorda berättelser. Jordbruket, boskapskötseln och skogsafverkningen utgöra hufvudkällorna för länets näringslif och dessa näringsgrenar taga på landsbygden så in anspråk den tillgängliga arbets-

kraften, att all annan verksamhet måste intaga en underordnad ställning. I staden Vexjö är handeln med spannmål och virke samt vanlig minuthandel för tillgodoseende af kringliggande nejd's behof den viktigaste näringskällan.

Fabriker af någon större betydelse äro:

Vexjö tändstickfabrik med ett tillverkningsvärde år 1890 af 383,349 kr.	
Lessebo pappersbruk	523,400
Kosta glasbruk	179,000
Delary trämassfabrik	381,700

Enligt Kungl. Kommerskollegii berättelse uppgick sammanräknade värdet af tillverkningarne år 1884 vid länets dåvarande 109 fabriker till 2,373,345 kronor. Motsvarande siffror för de följande fem åren äro:

År 1885.....	vid 112 fabriker tillverkningsvärde	2,684,478 kr.
> 1886.....	> 114	> 2,651,100
> 1887.....	> 118	> 2,132,353
> 1888.....	> 115	> 2,633,386
> 1889.....	> 121	> 2,664,622

För *bränvinstillverkningen* redogöres i följande, af Konungens Befallningshafvande upprättade sammandrag:

	Antal brännerier.	Tillverkningsdygn.	Tillverkning. Liter å 50 % alkohol.
År 1886.....	7	501	751,429 ⁹
> 1887.....	6	351	576,944 ³
> 1888.....	6	367	545,676 ⁴
> 1889.....	5	374	438,477 ³
> 1890.....	4	299	306,816 ⁴
	Summa	—	1,892
			2,619,344 ³

De i förra femårsberättelsen omförmälda *åtal för undanstillande af bränvin från beskattning* vid åtskilliga brännerier inom länet hafva under perioden blifvit slutligen af dömda. Med anledning af Kungl. Maj:ts nådiga bref den 5 juni 1885 och Kungl. Finansdepartementets skrifvelse den 19 i samma månad, angående vissa förhållanden i fråga om kontrollen öfver bränvinstillverkningen i länet under åren 1882—1885, anställdes undersökningar, af hvilka framgick, att under nämnda tid från 7 särskilda brännerier inom Allbo och Sunnerbo härad afyttrats betydligt större quantitet bränvin, än som vid hvarterda bränneriet under samma tid enligt bränvinskrollhandlingarne uppmätts och beskattats; och då detta förhållande tillika med andra omständigheter gaf anledning till misstanka, att vid bränvinstillverkningen å dessa brännerier bränvin på ett eller annat sätt från beskattning undanstillats, förordnades af Konungens Befallningshafvande särskild åklagare att mot vederbörlig anhängig-göra och utföra den ansvars- och ersättningstalan, hvartill lag och sakens beskaffenhet kunde föranleda.

Åtal blefvo vid vederbörlige domstolar anställda mot 9 bränvinstillverkare, sterbhusdelegarne efter 1 då affiden bränvinstillverkare, 10 bränvinskrollörer och 1 brännerivittne. Rättegångarne, som började hösten 1885, blefvo på grund af fullföljd

tal mot underdomstolarnes utslag i de flesta målen först under år 1889 fullständigt avslutade.

Genom slutliga utslag hafva 6 af de tilltalade bränvinstillverkarne dömts till böter och att hafva förbrutit bränvinsredskapen vid de 4 brännerier, hvarest tillverkning af dem bedrifvits, hvarjemte dem ålagts att betala den skatt, som belöpt för det från beskattning undansnillade bränvinet. Af de öfrige tilltalade bränvinstillverkarne har 1 med ed friat sig från åtalet i sin helhet och 1 från åtalet beträffande en viss del af åtals-tiden, hvarjemte 2 på grund af åberopad preskription undgått bötesstraff, men ålagts gälda tillverkningsskatt för undansnilladt bränvin. Den mot sterbhusdelegarne förda talan återkallades af åklagaren. De sålunda ådömda bötesbeloppen uppgingo sammanlagdt till 24,500 kronor och sammanlagda beloppet af den till betalning ådömda tillverkningsskatten för undansnilladt bränvin till 1,049,600 kronor 24 öre. Den förbrutna bränvinsredskapen har vid särskilda försäljningar betingat tillsammans 8,832 kronor 51 öre. Endast en af de sakfälda bränvinstillverkarne har erlagt honom ådömda böter jemte tillverkningsskatt. I saknad af tillgång att erlægga fulla beloppet af bränvinstillverkningsskatten hafva de öfrige bränvinstillverkarne ej fått med penningar gälda dem ådömda böter, utan i stället undergått motsvarande förvandlingsstraff.

Åtalade brännerivittnet dömdes att böta 600 kronor, hvilket belopp blifvit erlagdt.

Af de tilltalade bränvinskrollörerne förklarades 1 ej kunna, i saknad af fullständig bevisning, till ansvar och ersättnings-

skyldighet dömas och 1, hvilken af häradsrätten dömts till 4 månaders straffarbete samt att erlægga skatt för det bränvin, som genom hans åtgörande från beskattning undansnillats, med 47,839 kronor 80 öre, men fullföljt talan i Kungl. Maj:ts och Rikets Göta hofrätt, afled under tiden, hvadan straff för honom förföll. Hans sterbhusdelegare förklarades dock skyldige att, derest de ej i laga ordning gjorde sig urarfva, gälda den honom ådömda tillverkningsskatten.

Öfrige 8 kontrollörerne blefvo genom slutligt utslag dömda att undergå fängelse, 2 under ett år, 3 under åtta månader och 3 under fyra månader, äfvensom att utgifva för tillverkad bränvin undansnillad skatt med tillsammans 230,560 kronor 40 öre. Af detta belopp har hos en af bränvinskrollörerne efter utmätning utgått 489 kronor 62 öre, hvaremot tillgång till skattens gäldande hos kontrollörerne i öfrigt saknats. Den efter den aflidne kontrollören uppkomna urarfvakonkursen lemnade ej någon utdelning.

Af bränvinstillverkarne har, såsom förut omförmäles, 1 erlagt fulla beloppet af honom ådömd bränvinstillverkningsskatt med 45,662 kronor 25 öre; 3 hafva saknat all tillgång till skattens gäldande, och 2 blifvit försatte i konkurs. Den ena konkursen lemnade ej någon utdelning och i den andra erhöles sådan med 3,292 kronor, som blifvit under år 1891 redovisade. Efter verkställd utmätning hos en af tillverkarne har utgått 140 kronor 77 öre, och har hos en bränvinstillverkare utmätt och till 3,456 kronor värderad lösegendom ännu ej, i följd af besvär öfver utmätningförrättningen, hunnit försäljas.

4. Kommunikationsanstalter och varubyten.

A) **Landtkommunikationer.** Uti föregående berättelse har Konungens Befallningshafvande angående de inom länet befintliga för allmän trafik upplåtta *jernvägar* meddelat uppgifter, hvilka här torde få åberopas. Under nu ifrågavarande femårsperiod hafva dessa samfärdsmedel vunnit tillökning genom åstadkommandet af *Halmstad—Bolmens* och *Kosta—Lessebo* jernvägar. Tillstånd till anläggning af den förstnämnde jernvägen från Halmstad—Nässjö jernvägsstation i Halmstad genom Snöstorps och Bredareds socknar i Hallands län och vidare inom Kronobergs län till Bolmens station på Vislanda—Bolmens jernväg, med en spårvidd af 1·076 meter, beviljades genom nådig resolution den 6 maj 1886. Denna jernväg, som har en längd af 46 kilometer, deraf 28·595 kilometer inom Kronobergs län, öppnades för allmän trafik den 4 november 1889. Den 9 maj 1890 beviljades nådigt tillstånd för Kosta aktiebolag att för allmänt begagnande mot afgift upplåta en af bolaget anlagd jernväg om 0·60 meters spårvidd från Kosta glasbruk till Lessebo station å Karlskrona—Vexjö jernväg. Jernvägen öppnades för allmän trafik först derpå följande år, sedan en del föreskrifna kompletteringsarbeten hunnit verkställas.

Härjemte har *koncession meddelats* den 28 september 1888 till anläggning af jernväg af 1·435 meters spårvidd dels från Elmhults station å södra stambanan öfver Alshults station å Karlshamn—Vislanda jernväg till Tingsryds by i Tingsås socken, dels ock från Tingsryds by till Emmaboda station på Karlskrona

—Vexjö jernväg; samt den 9 augusti 1889 till anläggning af jernväg, likaledes af 1·435 meters spårvidd, dels från den inom Vittsjö by i Kristianstads län belägna ändpunkten för jernvägen Vittsjö—Hessleholm till Markaryds by i Sunnerbo härad, dels ock från Kärrarps station å Helsingborg—Hessleholms jernväg till förutnämnde by. Dessa jernvägsarbeten hafva emellertid under perioden icke påbörjats.

Nybro—Säfsjöströms jernväg har under år 1888 försålts å exekutiv auktion och dervid inropats af Nybro—Säfsjöströms nya jernvägsaktiebolag, som upplåtit densamma på arrende till Kalmar nya jernvägsaktiebolag under en tid af tio år från den 1 maj samma år; och har Kungl. Maj:t den 25 i sistnämnde månad i nåder beviljat förstnämnda bolag rättighet att begagna jernvägen för allmän trafik samt förklarar bolaget obetaget att tillsvidare låta trafiken å jernvägen ombesörjas genom Kalmar nya jernvägsaktiebolag.

Beträffande trafikförhållandena å jernvägarne inom länet torde få hänvisas till Kungl. Jernvägsstyrelsens årliga berättelser.

De enskilda jernvägsaktiebolagens *ställning vid 1890 års slut* var följande:

Vexjö—Alfvesta jernvägsaktiebolag.

Tillgångar:

Jernvägen med fastigheter och byggnader	906,897·27 kr.
Inventarier, efter skedd afskrifning	8,428·40 „
Egen rörlig materiel, d:o	12,500— „

Apparat för uppvärmning af personvagnar, efter skedd afskrifning	2,424 44 kr.	
Ångdressinen, d:o	4,163 88	>
Grustaget i Helgevarma, d:o	324 45	>
Aktier i Råppe—Asa kanalaktiebolag	25,000—	>
Materialier tillhörande reparations- eller reservfonden	22,749 49	>
Fordringar	540,636 50	>
Stationernas vaxlingskassor	190—	>
Oredovisade trafikinkomster	526 21	>
Kassabehållning	3,086 55	>
Summa	1,526,926 69	kr.

Skulder:

Återstoden af det för jernvägsanläggningen beviljade statslån	212,840 69	kr.
Delegarnes aktiekapital	289,300—	
Icke lyftad utdelning för föregående år	970—	290,270— >
Till Styrelsen för statens jernvägstrafik	13,646 74	>
Till Vexjö stad för exproprierad tomtdel	10,000—	
2/3 af afgälden för år 1890	279 85	10,279 85 >
Pensionsfonden	71,521 56	>
Reparations- eller reservfonden: materialier	22,749 49	
fordringar	126,841 91	149,591 40 >
Besparingsfonden	209,206 72	>
Behållning för år 1890	63,351 12	>
Anläggningens värde utöfver skulder	506,216 61	>
Summa	1,526,926 69	kr.

Karlskrona—Vexjö jernvägsaktiebolag.

Tillgångar:

Jernvägen med broar, trummor, vägportar m. m. samt norra vagnvägen i Karlskrona	4,078,588 09	kr.
Stationabyggnader och hållplatser	278,363 91	>
Banvaktstugor och vaktkurar	64,600—	>
Rörlig materiel	773,385 93	>
Stations- och byråinventarier	58,985 40	
Verkstadens maskiner och inventarier	37,406 39	
Inventarier för lokomotivförare och eldare m. fl.	11,412 73	
D:o för banmästare och banvakter	8,883 05	116,687 57 >
Jernvägens hela kostnad	5,311,625 49	kr.
Innehafvande 894 egna aktier	89,400—	>
Kassabehållning	3,824 20	
Innestående i bankrättningar: å deposition	336,791 96	
D:o å giro	8,475 50	345,267 46
Utestående trafikuppbörd	4,883 15	
Stationernas vaxlingskassor	700—	
Materialförrådet	48,909 21	
Reservförrådet	112,110 52	
Grustagen	2,900—	
Islager	131 40	
Diverse fordringar	4,837 97	523,513 91 >
Osäkra fordringar	793 35	
Summa tillgångar	5,924,539 40	kr.

Skulder:

Statslånet	2,600,000—	
Hvarå afbetalts	394,237 28	2,205,762 72
Aktiekapitalet, 8,014 aktier	801,400—	3,007,162 72 kr.
Ränta å statslånet 1/10—31/12 1890	24,539 11	
Statens jernvägstrafik	16,560 75	
Ej lyftad ränta och utdelning till aktieegare	352 59	

Reservfonden: fordringar	98,215 25	
D:o förrådet	112,110 52	
D:o grustagen	2,900—	213,225 77
Pensionsfonden		21 18
Enke- och pupillkassan	4,946 85	259,646 25 kr.
Summa skulder		3,266,808 97 kr.

Tillgångar utöfver skulder:

Dispositionsfonden, hvari ingå 82,550 53 kr. såsom behållning af 1890 års inkomster	263,867 66	
Jernvägens värde utöfver dess skulder	2,393,862 77	2,657,730 43 >
Summa		5,924,539 40 kr.

Vislanda—Bolmens jernvägsaktiebolag.

Tillgångar:

Jernvägen med fastigheter	1,427,515 51	
Rörlig materiel	60,000—	
Inventarier och förrådseffekter	16,910 31	
Tvenne ångvagnar	11,340—	
Diverse debitorer	29,342 41	1,545,108 23 kr.
Skulder öfver tillgångar		265,441 46 >
Summa		1,810,549 69 kr.

Skulder:

Statslånet: förfallet kapital	30,216 94	
» icke förfallet d:o	742,615 56	772,832 50
» förfallen ränta	202,450 56	
» anstånds ränta	117,750—	
» öfverränta	35,239 89	355,440 45
Aktieegarne		634,500— >
Karlshamn—Vislanda jernvägsaktiebolag		40,000— >
Diverse kreditorer		7,776 74 >
Summa		1,810,549 69 kr.

Karlshamn—Vislanda jernvägsaktiebolag.

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen	2,064,314 49	kr.
Rörlig materiel	472,775—	>
Förrådet: inventarier	42,249 78	
» materialier	21,163 50	63,413 28 >
Sammanbindningsbanan		88,162 93 >
Jernvägens kompletteringskonto		28,224 08 >
Möllegårdens grusgrop		4,205 81 >
Fridsfors station		3,638 94 >
Skånes enskilda bank, giroräkning		3,000— >
Kassakonto		8,521 56 >
Diverse debitorer		658 86 >
Summa		2,736,914 75 kr.

Skulder:

Obligationsinnehafvare	1,148,000—	kr.
Egare af stamaktier	948,700—	>
» preferensaktier	465,000—	>
Hamnstyrelsen i Karlshamn	86,000—	>
Drätselkammaren i Karlshamn: kapital	19,943 75	
» ränta	423 32	20,367 07 >
Reserverade m. s. konto		20,000— >
Byggmästaren Svante Svensson		1,500— >
Tillgång öfver skulder		47,347 68 >
Summa		2,736,914 75 kr.

Halmstad—Bolmens jernvägsaktiebolag.

Tillgångar:

Jernvägens anläggningskostnad.....	1,520,997 06	
Rullande materiel.....	198,979 20	1,719,976 26 kr.
Förråd: materialier.....	6,924 28	
inventarier.....	10,637 83	17,562 11 »
Kassabehållning.....		2,303 10 »
Skåne—Hallands jernväg.....	2,049 11	
Pensionsdelegarnes konto.....	699 10	2,748 21 »
Den 31 dec. 1890 upplupen ränta å statslånet.....		9,177 18 »
	Summa	1,751,766 86 kr.

Skulder:

Aktiekapitalet: utlemnade aktiebref.....	730,000—	
» ej uttagne aktiebref, hvarå inbetalts...	8,174 20	738,174 20 kr.
Statslånet.....	824,915—	
anståndsrenta derå.....	73,806 57	
den 31 dec. 1890 upplupen, ej förfallen ränta derå.....	9,177 18	907,898 75 »
Aktiebolaget Atlas.....		12,000— »
Stationernas kreditbalanser.....		96 78 »
Sjukhjelpskassan.....		115 50 »
Diverse konti.....		14,946 59 »
Reserverade medels konto.....		7,423 07 »
1890 års vinst af träken 71,111 97:		
Hvaraf till förlag af förrådseffekter.....	10,625 86	
och till jernvägsanläggningen.....	60,486 11	71,111 97 »
	Summa	1,751,766 86 kr.

Nybro—Säfsjöströms jernvägsaktiebolag.

Tillgångar:

Banbyggnaden med stationer och rörlig materiel.....	682,056 38 kr.
Inventarier och förråd.....	14,691 51 »
Lager af stenkol.....	3,197 67 »
Innestående i Kalmar enskilda bank.....	18,387 80 »
Fordringar på andra räkningar.....	27— »
Kassa.....	20 42 »
	Summa 718,380 78 kr.

Skulder:

Utelöpande obligationer.....	500,000— kr.
» aktier.....	200,000— »
Kungl. Styrelsen för statens jernvägstrafik.....	1,632 20 »
Skulder på andra räkningar.....	2,655 93 »
Reservfonden.....	2,609 26 »
Odisponerade vinstmedel.....	11,483 39 »
	Summa 718,380 78 kr.

Särskild redogörelse för *allmänna vägar och skjutsning* inom länet under åren 1886—1890 innehåller **tabell 2**, sammanfattad efter uppgifter af länets kronofogdar och magistrat.

Sockenvägarnes längd är härvid uppgifven något kortare, än förut meddelade uppgifter utvisa; och torde anledningen dertill vara, att en eller annan byväg tillförne upptagits såsom sockenväg.

Anslag af allmänna medel hafva under perioden meddelats följande *vägbyggnadsföretag*, nemligen: 2

a) Omläggning vid Boestadliderna af landsvägen mellan Nottebäcks—Nöbbeleds och Stockatorps gästgifvaregårdar i Nottebäcks socken, 0.44 kilometer, med 2,120 kronor;

b) Omläggning inom Södra Sandsjö socken af häradsvägen mellan Tingsryd och Vissefjerda jernvägsstation, 4.21 kilometer, med 7,000 kronor;

c) Omläggning och förbättring inom Linneryds socken af en del af häradsvägarne mot Hofinantorps och Skrufs jernvägsstationer, 2.66 kilometer, med 7,000 kronor;

d) Omläggning af häradsvägen vid hemmanet Sandskog i Sjösås socken, 0.82 kilometer, med 1,400 kronor;

e) Vägomläggning mellan Viås och Åqvärn i Sjösås socken, 5.03 kilometer, med 8,200 kronor.

Varande under perioden fullbordade de under a) och c) upptagna vägarbeten.

Den i förra berättelsen omförmälda *vägdelen* inom Sunnerbo härad har under perioden ej hunnit afslutas; och hvad angår den beslutade vägdelen inom Uppvidinge härad hafva anförda besvär emot Konungens Befallningshafvandes utslag angående de vägar, som skola i vägdelen ingå, icke blifvit slutligen afgjorda.

Skjutsanstalternas antal är fortfarande 59, deraf 23 gästgifverier och 36 skjutsstationer. Af dessa senare äro 2 inrättade i enlighet med 26 § 1 mom. af nådiga stadgan angående skjutsväsendet den 31 maj 1878.

Vid periodens slut var i öfverensstämmelse med berörda nådiga stadga entreprenad anordnad vid 22 gästgifverier och 27 skjutsstationer.

Entreprenadbidrag utgick vid förenämnde skjutsanstalter med nedannämnda belopp:

Vid 1 skjutsanstalt med 300 kr.....	300 kr.
» 2 » » 200 ».....	400 »
» 7 » » 150 ».....	1,050 »
» 16 » » 100 ».....	1,600 »
» 5 » » 80 ».....	400 »
» 3 » » 75 ».....	225 »
» 5 » » 50 ».....	250 »
	Summa 4,225 kr.

Utan bidrag har entreprenad åstadkommits vid 10 skjutsanstalter och vid 1 gästgifveri och 9 skjutsanstalter utgöra skjutslagen sjelfva skjutsningen.

För antalet hästar, som under ifrågavarande fem år utgått till skjutsningen, redogöres i förutnämnde tabell 2. De i detta afseende meddelade uppgifter gifva icke anledning till någon särskild erinran.

Postkontor finnas fortfarande i Alfvesta, Elmhult, Ljungby, Säfsjöström och Vexjö. Derjemte äro inrättade följande *poststationer*:

under Elmhults postkontor: Pjetteryd;
 under Ljungby postkontor: Boarp, Dörarp, Hamneda, Markaryd och Traheryd;
 under Säfsjöströms postkontor: Elghult och Lenhofda;
 under Vexjö postkontor: Dref, Dångebo, Dädesjö, Elmeboda, Jät, Konga, Linneryd, Långasjö, Nottebäck, Nöbbeled, Rottne, Sjöbol, Sjösås, Snärshult, Tingsryd, Tolg, Urshult, Uråsa, Vederslöf, Väckelsång och Åsheda;
 under Vernamo postkontor: Mistelås och Slätthög;

samt under södra jernvägspostdistriktet: Algutsboda, Angelstad, Asa, Bolmen, Byholma, Bökö, Diö, Gemla, Grimslöf, Gåfvetorp, Göteryd, Hallaryd, Hinneryd, Hofmantorp, Häradsbäck, Kosta, Lamhult, Lessebo, Liatorp, Lidhult, Lidnäs, Moheda, Mälaskog, Målerås, Nöttja, Orrefors, Piksborg, Prestnäs, Ryd, Ryssby, Räfte, Räfte, Skeen, Skruf, Torne, Tutaryd, Ulfö, Vislanda, Vrå, Ålshult, Åryd och Åsen.

Vid 1890 års slut begagnades för vanlig postbefordring, utom jernvägarne, följande *postleder*:

Vexjö—Vederslöf—Jät—Urshult—Ryd;
 Vexjö—Sjöbol—Uråsa—Väckelsång—Snärshult—Tingsryd—
 (Ronneby i Blekinge län);
 Sjöbol—Nöbbeled—Linneryd—Elmeboda—Långasjö—(Vissefjerda i Kalmar län);
 Tingsryd—Konga—Dångebo—Elmeboda;
 Vexjö—Tofta—Dädesjö—Lenhofda—Nottebäck—(Hvetlanda i Jönköpings län);
 Tofta—Rottne—Tolg;
 Dädesjö—Sjösås—Dref;
 Lenhofda—Säfsjöström;
 Nottebäck—Åsheda—(Målilla i Kalmar län);
 Säfsjöström—Elghult;
 Elghult—(Grönskåra i Kalmar län);
 Lessebo—Kosta;
 Moheda—Slätthög—Mistelås—(Vernamo i Jönköpings län);
 Ålshult—Häradsbäck;
 Liatorp—Prestnäs;
 Elmhult—Pjetteryd;
 Ljungby—Boarp;
 Ljungby—Dörarp—(Vernamo i Jönköpings län);
 Ljungby—Hamneda—Traheryd—Markaryd—(Klippan i Kristianstads län);
 Piksborg—Skeen—Nöttja;
 Skeen—Räfte—Hinneryd—Traheryd—Göteryd—Hallaryd—
 (Killeberg i Kristianstads län);
 Byholma—Räfte—Hinneryd; samt
 Lidhult—Vrå.

Landtbrefbäring var inrättad å nedannämnda postlinier: Tingsryd—(Hofmansbygd i Blekinge län); Lenhofda—Herråkra; Algutsboda—(Emmaboda i Kalmar län); Hofmantorp—Furuby—Hofmantorp; Moheda—Tolg; Lamhult—Asa; Torne—Lönashult; Liatorp—Virestad och Åsen—Odensjö—Unnaryd.

Telegrafstationer finnas fortfarande i Vexjö och vid samtliga jernvägsstationer inom länet. De senare hafva, såsom tillförne, varit upplättna till allmänt begagnande för enskilda meddelanden, då de ej behöft i jernvägsärenden användas.

Användningen af *telefonen* har under ifrågavarande tidrymd betydligt utvecklats.

Under år 1890 anlades statens telefonledning med centralstation i Vexjö. I öfrigt funnos vid samma års slut 9 särskilda telefonföreningar med tillsammans 202 abonnenter. De enskilda telefonledningarnas längd uppgick till omkring 720 kilometer.

B) Sjökommunikationer. Under perioden har kommunikation med ångslupar och prämar fortfarande egt rum i Räfte—Helga—Asa—Tofta kanal och kanaliserade delen af Laga å emellan Ljungby köping och Hamneda bro; äfvensom å sjön Bolmen till Bolmens jernvägsstation, på sjön Möckeln till Möckelns håll-

plats å södra stambanan, från Skeen i Annerstads socken utefter Bolmån och öfver sjön Kösen till Angelstads jernvägsstation; å sjön Rottnen till Hofmantorps jernvägsstation och å sjön Åsen till Ålshults jernvägsstation.

Enligt meddelade uppgifter hafva *Ljungby södra kanalaktiebolags inkomster* för person- och godstrafik å Laga å utgjort: 2,005 kr. 55 öre år 1886, 1,718 kr. 85 öre år 1887, 2,076 kr. 60 öre år 1888, 2,385 kr. 79 öre år 1889 och 2,160 kr. 4 öre år 1890, eller tillsammans 10,346 kr. 83 öre. Omkostnaderna hafva under samma år uppgått till 8,655 kr. 53 öre. Godstrafiken har hufvudsakligen utgjorts af tegel, spanmål, kalk, preparerade gödningsämnen och köpmanavaror.

Angående *trafikförhållandena å Räfte—Helga—Asa—Tofta kanalled* åberopas följande sammandrag:

	År 1886.	År 1887.	År 1888.	År 1889.	År 1890.
Timmer, bjelkar, bräder och plank..... kbm.	14,130	15,137	15,000	16,800	18,500
Potatis..... hl.	4,012	5,860	4,650	6,700	6,800
Takspån..... st.	350,000	400,000	375,000	450,700	480,075
Tegel..... »	473,000	351,100	550,000	745,000	800,050
Kalk..... kg.	19,140	24,860	20,500	35,000	27,500
Jern..... »	38,100	11,180	5,500	10,500	18,000
Spanmål och mjöl..... »	44,335	39,695	45,500	47,300	45,800
Sill och salt..... »	15,600	18,860	19,400	22,500	21,800
Ved..... famnar	475	530	675	485	625
Gödningsämnen..... kg.	11,000	11,250	14,500	12,000	18,000
Stenkol..... »	8,500	42,600	10,500	15,100	10,800
Sten och grus..... kbm.	12,000	8,000	10,600	25,000	10,500
Diverse fraktgods..... kg.	18,320	16,570	22,800	31,500	39,300
Sågsåpån..... hl.	10,120	—	8,500	7,500	—
Samtliga inkomster..... kr.	389 00	728 00	1,572 94	1,283 98	902 80

C) Varubyten. Skogsprodukter och spanmål utgöra fortfarande de hufvudsakligaste föremålen för varubyten.

Angående mängden af de skogsprodukter, som under perioden gått i handel och forslats på jernväg, åberopas den här ofvan under redogörelsen för skogshushållningen införda tablå.

Till belysning af *spanmåls-handeln* inom länet har upprättats sammandrag, *tabell D* (å sid. 14), öfver den spanmål, som under ifrågavarande fem år afsändts från eller anländt till de inom länet varande jernvägsstationerna.

Inom länet höllos år 1890 tillsammans 30 *marknader*. De ställen, der dessa försiggingo, voro Vexjö stad samt Linneryd i Konga härad, Dädesjö, Nottebäck Nöbbeled, Åsheda och Eriksmåla i Uppvidinge härad, Hultet och Ryd i Kinnevalds härad, Moheda, Vislanda och Elmhult i Allbo härad samt Ljungby köping, Markaryd, Nöttja och Vrå i Sunnerbo härad.

Allmänna *torgdagar* för försäljning af landtmannaprodukter och kreatur hafva å landsbygden hållits vid Tingsryds by i Konga härad, Åsheda by i Uppvidinge härad, Elmhults och Liatorps jernvägsstationer i Allbo härad samt Ljungby köping, Ry skjutsstation, Traheryd's gästgifvaregård och Ryssby by i Sunnerbo härad.

Till försäljning ensamt af kreatur hafva s. k. *kreatursmöten* jemväl varit anordnade vid Skruf's och Hofmantorps jernvägsstationer i Konga härad, Elghults Kulla, Ekeberga, Bialite, Vilkö

och Lenhofda gästgivaregård i Uppvidinge härad samt Markaryd, Hinneryd, Åmot, Vrå, Skee, Bolmens jernvägsstation och Iffa Hofvagar i Sunnerbo härad.

Beträffande afgifter för bränvinsförsäljningen samt landstingets, hushållningssällskapets, landsbygdskommunernas jemte Vexjö stads och Ljungby köpings andelar deruti inhemtas upplysning af tabellerna E och F å nästa sida.

Angående handlande inom länet jemte deras betjening meddelas upplysning i vidstående tabell:

	Vexjö stad.		Ljungby köping.		Landsbygden.	
	Handlande.	Betjening.	Handlande.	Betjening.	Handlande.	Betjening.
År 1885.....	48	54	13	9	351	58
» 1886.....	43	53	14	10	382	61
» 1887.....	41	56	13	9	357	57
» 1888.....	47	63	17	10	313	71
» 1889.....	47	63	19	10	340	81
» 1890.....	47	63	17	11	357	87

Tab. D.

Afsänd och anländ spannmål vid Kronobergs läns jernvägsstationer åren 1886—1890.

Jernvägsstationernas namn.	År 1886.		År 1887.		År 1888.		År 1889.		År 1890.	
	Afsändt.	Anländt.	Afsändt.	Anländt.	Afsändt.	Anländt.	Afsändt.	Anländt.	Afsändt.	Anländt.
	T o n.		T o n.		T o n.		T o n.		T o n.	
Lambult.....	42.7	313.9	77.7	241.5	84.1	163.4	51.0	229.6	65.2	298.5
Lidnäs.....	0.1	—	0.9	7.4	13.2	29.2	65.7	64.5	8.8	79.9
Moheda.....	237.7	538.5	253.2	541.0	226.5	334.7	414.2	444.8	349.2	603.3
Gåfvetorp.....	28.3	23.7	18.8	18.5	27.8	9.7	31.0	46.7	39.1	47.3
Alfvesta.....	470.9	643.7	348.7	500.1	265.4	360.0	311.4	356.7	361.2	425.7
Vislanda.....	257.1	559.0	272.7	701.4	238.0	472.6	204.2	471.9	258.7	589.8
Liatorp.....	318.6	287.6	157.3	329.5	81.0	302.9	63.9	310.2	110.7	396.4
Elmhult.....	55.4	700.1	94.8	795.5	90.2	680.5	66.3	1,055.3	84.5	992.6
Gemla.....	5.1	77.7	4.0	76.2	5.8	60.2	7.2	63.8	24.1	64.8
Räppe.....	1,171.3	1,198.6	791.0	1,183.6	780.8	372.7	696.0	366.2	451.4	447.4
Vexjö.....	1,057.4	2,235.5	993.7	2,624.5	1,004.2	1,597.9	1,289.4	2,102.8	1,221.6	1,775.5
Åryd.....	5.3	78.4	24.3	64.8	14.2	20.5	11.7	23.6	7.8	40.2
Hofmantorp.....	113.2	304.7	142.4	310.1	119.5	192.5	149.6	165.8	136.1	190.8
Lessebo.....	18.2	550.2	15.3	471.4	3.0	603.4	7.1	855.0	17.8	600.0
Skruf.....	14.8	299.4	24.4	431.6	5.2	180.1	11.2	274.3	17.4	241.7
Vissefjerda.....	128.1	823.4	102.3	705.2	84.0	317.0	138.8	595.0	170.0	577.0
Målaskog.....	31.9	118.7	50.6	75.4	55.0	48.2	37.6	45.4	30.2	27.7
Ryssby.....	65.3	215.7	97.2	189.6	44.0	139.7	93.6	256.4	116.1	306.0
Tutaryd.....	3.1	63.2	6.3	80.0	0.6	24.3	0.6	56.9	0.7	71.9
Ljungby.....	150.6	531.2	150.3	716.5	215.1	454.6	185.7	914.9	207.2	898.9
Angelstad.....	5.3	26.3	3.4	59.1	3.5	32.6	16.5	152.2	16.9	110.3
Bolmen.....	6.3	172.9	9.8	186.2	1.5	123.2	2.7	385.7	188.5	313.2
Grimslöf.....	493.8	66.2	190.2	67.2	398.0	18.0	234.3	76.4	168.6	52.7
Torne.....	157.5	98.1	124.0	110.8	187.3	62.6	149.2	95.4	53.3	148.9
Hulvik.....	—	30.4	10.2	72.5	—	22.2	0.3	22.8	—	25.4
Ulfö.....	0.7	80.9	6.7	50.3	0.8	28.8	1.8	41.9	1.8	63.0
Ålshult.....	19.2	287.3	23.2	290.7	26.0	175.9	13.7	189.2	36.2	240.4
Ryd.....	49.7	24.0	33.9	417.8	39.4	336.8	66.4	437.7	183.9	534.0
Slattemåla.....	1.8	39.2	5.3	91.4	5.2	62.7	1.9	71.9	5.2	69.8
Säfsjöström.....	3.0	383.0	11.0	338.0	27.0	157.0	21.0	249.0	1.0	256.0
Målerås.....	2.0	231.0	1.0	199.0	2.0	103.0	1.0	167.0	7.0	322.0
Orrefors.....	3.0	349.0	5.0	294.0	—	213.0	17.0	265.0	35.0	228.0
Piksborg.....	—	—	—	—	—	—	—	—	11.0	40.0
Ryholma.....	—	—	—	—	—	—	—	—	14.0	132.0
Åsen.....	—	—	—	—	—	—	—	—	3.0	91.0
Lidhult.....	—	—	—	—	—	—	—	—	4.0	167.0
Bökö.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25.0
Elmås.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.0
Summa.....	4,917.4	11,351.5	4,049.6	12,240.8	4,048.3	7,699.9	4,362.0	10,853.7	4,407.2	11,495.6
Således mera anländt än afsändt.....	—	6,434.1	—	8,191.2	—	3,651.6	—	6,491.7	—	7,088.4

5. Kameralförhållanden.

I härefteråt intagna **tabell 3** lemnas summarisk redogörelse för *hemman och jordlägenheter samt stadsfastigheter* m. m. äfvensom dessas *taxeringsvärden*, allt i öfverensstämmelse med förhållandena vid 1890 års slut.

Vid jemförelse med motsvarande tabell för år 1885 visar det sig, att åtskilliga, icke oväsentliga förändringar i afseende härå under femårsperioden inträffat. Den minskning, som länets i jordeboken upptagna hemman och lägenheter undergått i anseende till antal och mantal, är beroende derpå, att dels enligt Eders Kungl. Maj:ts nådiga bref den 30 september 1887 den förut till Konga härad af detta län hörande delen af Vissefjerda socken om 30¹/₂ oförmedlade och 18¹/₂ förmedlade mantal från och med år 1889 öfverflyttats till Södra Möre härad i Kalmar län och dels jemlikt nådiga brefvet den 26 maj 1887 hemmanet 1 till ³/₈ förmedladt mantal Sännö från och med år 1888 öfverförts från Lidhults socken i Sunnerbo härad af detta län till Femsjö socken i Vestbo härad af Jönköpings län.

Minskningen å 3,720,900 kronor i jordbruksfastigheternas taxeringsvärden år 1890, jemfördt med år 1885, härrör egentligen af en vid 1887 års allmänna omtaxering vidtagen nedsättning i

värdena å hemmanen äfvensom af förut omförmälda öfverflyttning af Vissefjerda sockendel.

Ökningen af taxeringsvärdena å hus och tomter i Vexjö stad, hvilken för femårsperioden uppgår till 1,363,600 kronor, är hufvudsakligen beroende på antalet och beskaffenheten af de under perioden tillkomna nybyggnader, af hvilka särskildt Vexjö läroverkshus är taxerad till 290,000 kronor och Kristinebergs ångbryggeri till 100,000 kronor.

Bland öfrige mera anmärkningsvärda *förändringar* meddelas i underdanighet:

att af kronans jordbruksdomäner försålts och till frälse öfverförts 10 hemman om tillhopa 3¹/₄ mantal samt 3 jordlägenheter;

att 3 hemmansdelar om tillhopa ⁴²¹/₃₄₀ mantal, hvilka förut varit skatteegendomar, för kronans räkning inköpts och upptagits bland kronoegendomar;

att 7 egendomar om tillsammans ⁵⁷/₂₄ mantal, hvilkas frälseräntor af statsverket blifvit inlösta, derefter upptagits som skatteegendomar; samt

Tab. E. *Minuthandeln med och utskänknigen af bränvin i Kronobergs län försäljningsåren 1885—1890.*

Försäljningsår.	Vexjö stad.			Landsbygden.			Hela länet.			Disposition af försäljningsavgifterna.							
	Minuteringsställen.	Utskänkningsställen. ¹⁾	Afgifter kronor.	Minuteringsställen. ²⁾	Utskänkningsställen.	Afgifter kronor.	Minuteringsställen.	Utskänkningsställen. ²⁾	Afgifter kronor.	Upphördprovision.	Insett i Statskontoret.	Landsinget.	Hushållningssällskapet.	Länets socknar.	Vexjö stad.	Ljungby köping.	Summa kronor.
1885—1886.....	2	7	78,767	1	10	19,170	3	17	97,937	157	15,722	19,556	9,778	13,419	39,305	—	97,937
1886—1887.....	2	7	75,726	—	11	18,345	2	18	94,071	200	15,115	18,774	9,387	12,808	37,787	—	94,071
1887—1888.....	2	7	73,709	—	13	17,073	2	20	90,782	177	14,713	18,121	9,060	11,930	36,781	—	90,782
1888—1889.....	2	7	73,889	—	12	17,565	2	19	91,454	176	14,748	18,256	9,128	12,275	36,871	—	91,454
1889—1890.....	2	8 ³⁾	82,429	—	9	14,850	2	17	97,279	188	16,453	19,418	9,709	10,379	39,244	1,888	97,279

¹⁾ Alla ständiga. ²⁾ Under de två första försäljningsåren alla, under de tre sista alla utom 2 ständiga. ³⁾ Inräknadt 1 försäljningsställe i Ljungby köping.

Tab. F. *Landstinget, Hushållningssällskapet och Landskommunerna tillkomna bränvinsförsäljningsmedel, dels direkt och dels genom fördelning af till Statskontoret inbetalda belopp.*

Försäljningsår.	Landstinget.			Hushållningssällskapet.			Landskommunerna.		
	Direkt.	Genom fördelning.	Summa kr.	Direkt.	Genom fördelning.	Summa kr.	Direkt.	Genom fördelning.	Summa kr.
1885—1886.....	19,556	—	19,556	9,778	—	9,778	13,419	—	13,419
1886—1887.....	18,774	11,433	30,207	9,387	11,433	20,820	12,808	22,866	35,674
1887—1888.....	18,121	11,776	29,897	9,060	11,776	20,836	11,930	23,552	35,482
1888—1889.....	18,256	11,053	29,309	9,128	11,053	20,181	12,275	22,106	34,381
1889—1890.....	19,418	12,598	32,016	9,709	12,598	22,307	10,379	25,196	35,575
Summa	94,125	40,860	140,985	47,002	46,860	93,922	60,811	93,720	154,531

att de i kolumnerna 11 och 12 af 1885 års tabell n:o 3 för skatteegendomarne d) jordlägenheter samt f) verk och inrättningar upptagna taxeringsvärden till större delen samt hvad angår det i kolumnen 10 för berörda jordlägenheter upptagna antal helt och hållet intagits i 1890 års enahanda tabell uti motsvarande kolumner under rubriken c) hemman, hvilken förändring torde rätteligen vara iakttagen med ledning af de upplysningar, som vederbörande meddelat angående tabellernas användande.

Under femårsperioden har icke något hemman inom länet kommit i ödesmål och icke heller har genom skattläggning länets hemmantal vunnit tillökning.

I bifogade tabell 4 redovisas för *fideikommissen* inom länet, dervid med ledning af jordeboken iakttagits, att rätta mantal blifvit angifna för skattehemman och frälsehemman med de två underafdelningar, som för sistnämnda slags hemman äro i tabellen omförmälda.

För *egendomar*, tillhörande *inhemska aktiebolag*, samt för dem, som tillhöra *främmande magters undersåtar*, redogöres i nedanintagna tabeller 5 och 6.

Under femårsperioden hafva afslutats 21 egentliga *laga skiften* om tillsammans 17.625 mantal, eller i medeltal för hvarje

år 4.2 om 3.525 mantal. Motsvarande medeltal för åren 1881—1885 utgjorde 10 om 11.383 mantal.

Hemmansklyfningar och *andra landtmäteriförrättningar* hafva under senaste femårsperioden förekommit till ett antal af 230 om tillhopa 22.022 mantal eller i medeltal för hvarje år 46 om 4.404 mantal. Motsvarande medeltal för närmast föregående femårsperiod var 76 om 6.768 mantal.

Förordnanden hafva under åren 1886—1890 utfärdats till 21 laga skiften och 254 andra landtmäteriförrättningar eller i medeltal 4.2 och 50.8, mot respektive 10.4 och 76.4 under föregående period.

Såsom af ofvanstående synes, aftaga landtmäterigörörmålen här i länet allt mer och mer och landtmäteripersonalen har till följd häraf äfven i betydlig mån minskats. Vid 1890 års utgång funnos nemligen icke mer än 6 på eget ansvar arbetande landtmätare, mot 10 vid slutet af år 1885.

Antalet *jordafsöndringar*, för hvilka afgäld blifvit af Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande fastställd, har utgjort: 23 år 1886, 20 år 1887, 18 år 1888, 21 år 1889 och 25 år 1890, eller tillsammans 107. Under föregående period var hela antalet 112.

6. Politi.

A) **Undervisningsanstalter.** Vid Vexjö *högre läroverk* har undervisningen fortfarande bestridts af 8 lektorer, deraf 1 tillika varit rektor, 12 adjunkter och 3 öfningslärare jemte årligen anstälde extra lärare. Lärjungarnes antal, som vid 1886 års början var 399, utgjorde under höstterminen 1890 310; och hafva under ifrågavarande fem år 136 lärjungar aflagt godkänd mogenhets-examen.

Under perioden har ett nytt läroverkshus uppförts å en af Vexjö stad dertill upplåten särdeles rymlig och välbelägen tomt i södra nya stadsdelen. Byggnaden, som för afsedda ändamålet användts sedan början af 1889 års hösttermin, är uppförd af tegel och har en höjd af 29.7 meter i tre våningar med kupol-artad öfverbyggnad samt inrymmer, jemte kollegii rum, rektors expeditjonsrum samt diverse rum för vetenskapliga samlingar, 18 lärosalar, bönsal, musik- och teckningssalar, gymnastiksal med vapensal samt vaktmästarebostad.

Entreprenadkostnaden för denna byggnads uppförande utgjorde 246,000 kronor, hvartill kommit utgiften för ritningar och tillsyn vid arbetets utförande, värmelednings- och luftvexlingsapparater samt införande af vattenledning och elektrisk belysning m. m., så att totalkostnaden uppgått till 318,062 kronor 62 öre. Till läroverksbyggnaden hafva bidrag erhållits från Vexjö stad, Kronobergs läns sparbank samt Sjögrenska odisponerade fonden med tillsammans 78,000 kronor, äfvensom ett lån ur Visingsö-fonden till belopp af 45,000 kronor. Återstoden af kostnadsbeloppet har godtgjorts med försäljningssumman, 81,500 kronor, för gamla af staden, till folkskola inköpta läroverkshuset och i öfrigt af stiftets byggnadskassa samt läroverkets byggnadsfond och materialkassa.

Under läroverkskollegii vård stående byggnadsfonden, materialkassan samt ved- och ljuskassan hade vid 1890 års utgång skulder

till sammanlagdt belopp af 50,329 kronor 51 öre. Vid samma tid utgjorde behållningen i läroverkets bibliotekskassa 26,118 kronor 93 öre samt i premie- och fattigkassan 229 kronor 89 öre.

Vid Vexjö *elementarläroverk för flickor* och dermed förenade förberedande skola har under perioden undervisningen bestridts af 1 föreståndarinna, 8 lärarinnor, 2 å 3 biträdande lärare och 3 öfningslärare. Af allmänna medel har läroverket årligen åtnjutit ett anslag af 1,500 kronor. Lärjungarnas antal utgjorde under 1890 års hösttermin 105.

Beträffande folkundervisningen är först att märka det i Vexjö förlagda *folkskolelärareseminarium*. Under perioden hafva vid denna undervisningsanstalt varit anstälde 1 rektor, 5 adjunkter, 1 extra lärare och 4 öfningslärare.

Elevernas antal utgjorde:

År 1886	96, deraf under året utexaminerats 33
» 1887	83, » » » » 26
» 1888	69, » » » » 30
» 1889	62, » » » » 20
» 1890	61, » » » » 13.

Af dertill af Kungl. Maj:t i nåder anvisade medel hafva till eleverna utdelats stipendier: 6,500 kronor år 1886, 6,350 kronor år 1887, 5,255 kronor år 1888, 5,515 kronor år 1889 och 5,550 kronor år 1890.

I seminariet har på landstingets bekostnad hvarje års sommar under 10 veckors tid varit för utbildande af lärare eller lärarinnor i småskolor inom länet anordnad undervisning af två utaf domkapitlet förordnade lärare. Läroämnen hafva varit desamma som omförmälas i 5 § af kungl. kungörelsen den 5 juni 1885 och lärokursen beräknad till tre sommarterminer eller 30 veckor

motsvarande den i berörda kungl. kungörelse föreskrifna lärotiden af 7 månader. Elevernas antal har hvarje år utgjort 40, deraf flere varit såsom oexaminerade lärare i småskolor anstälde. Vid i vederbörlig ordning anställda examina hafva tillsammans 23 elever förklarats mogna och försetts med småskolelärarebetyg. Årliga kostnaden för denna läroanstalt har uppgått till 1,050 kronor.

Vid 1890 års utgång funnos inom länet 33 fasta och 100 flyttande *folkskolor* samt 16 fasta och 177 flyttande småskolor. Lärarnes och lärarinnornas antal vid samma tid utgjorde i folkskolorna 140 och i småskolorna 201, hvarförutan funnos 10 lärare i öfningsämnen och handaslöjder. Hela antalet i folkskolor och småskolor undervisade barn utgjorde 26,125. Skoldistriktens egna skolhus uppingo till ett antal af 274 och förhyrde eller hyresfritt upplätta skollokaler till 84. För barnens undervisning voro anordnade 92 skolträdgårdar. Till folkskoleväsendets befrämjande inom länet utgångna allmänna medel utgjorde för år 1890: lånetillskott 95,617 kronor, till fortsatt undervisning 2,350 kronor och till undervisning i slöjd 1,725 kronor, eller tillsammans 99,692 kronor. Motsvarande belopp för år 1885 utgjorde 78,612 kronor 56 öre.

Länets *folkhögskola* i Grimslöf af Skatelöfs socken har för sin under perioden fortsatta verksamhet åtnjutit statsbidrag med 2,000 kronor årligen samt anslag af landsting med tillsammans 12,650 kronor. Till understöd åt mindre bemedlade lärjungar har dessutom af statsmedel utgått årliga anslag af lägst 260 och högst 470 kronor. Undervisningen i skolan har såsom förut bestridts af 1 föreståndare, 1 biträdande lärare och 1 öfningslärare. Elevernas antal utgjorde 21 år 1886, 32 år 1887, 23 år 1888, 28 år 1889 och 43 år 1890.

Sedan flere år tillbaka finnes i Vexjö en *söndagsskola*, ursprungligen afsedd för undervisning åt handtverkslärlingar. Numera meddelas i skolan undervisning åt sådana barn, hvilka dels tillhöra folkskolans minimiklasser och dels lemnat folkskolan utan att hafva inhemtat det fullständigare kunskapsmått, som i folkskolans maximiklasser och fortsättningsskolor meddelas, men af fattigdom hindras att någon längre tid begagna folkskolan. Skolan upprätthålles af afkomsten utaf dertill donerade medel samt årliga anslag från Sjögrenska odisponerade fonden och länets sparbank. Vid skolan, som är delad i två afdelningar, äro anställda två lärare, och lärjungarnes antal uppgick vid 1890 års slut till 22 gossar och 44 flickor.

Uti Vexjö *blindskola* har undervisning och vård meddelats åt följande antal lärjungar, nemligen: 24 år 1886, 30 år 1887, 29 år 1888, 33 år 1889 och 31 år 1890.

Efter fullständigt genomgången lärokurs hafva under nämnda år ur skolan utskrifvits 16 lärjungar, deraf 13 öfverflyttats till institutet för blinda å Tomteboda invid Stockholm och 3 återvänt till hemorten. Lärarepersonalen utgöres af 1 föreståndare och 3 lärarinnor. Blindskolan, som från början var afsedd för 30 barn från 7 till 11 års ålder, har enligt kungl. brefvet den 26 juli 1889 berättigats emottaga 40 barn af samma ålder. För upptagande af ett så stort antal lärjungar erfordras emellertid rymligare lokal än den för närvarande till läroanstalten förhyrda, och skolans styrelse har därför under år 1890 hos Kungl. Maj:t gjort underdånig framställning om uppförande af ny skolhusbyggnad.

Af statsmedel har skolan åtnjutit ett årligt anslag af 11,000 kronor, och erlægges för hvarje barn en årlig afgift af 300 kronor,

till hvilka afgifter vederbörande landsting i mer eller mindre mån bidraga. Till underlättande af föräldrars och kommuners utgifter har Kronobergs läns landsting årligen beviljat ett anslag af 600 kronor, att användas såsom underhållsbidrag med högst 200 kronor för hvarje mindre bemedlad elev från länet, som undervisas i blindskolan eller vid institutet för blinda å Tomteboda.

Enligt lagen den 31 maj 1889 angående *döfstummeundervisningen*, bildar Kronobergs län tillsammans med Jönköpings län samt Kalmar läns norra och Kalmar läns södra landstings områden det andra distriktet för ordnande af döfstummeundervisningen. I anseende till landstingens olika beslut i fråga om anskaffande af erforderliga lokaler för distriktets skola, har fullständiga ordnandet af döfstummeundervisningen i öfverensstämmelse med nämnda lag blifvit tillsvidare under en öfvergångstid af några år uppskjutet; och hafva landstingen uppdragit åt skolstyrelsen att med styrelserna för de inom distriktet befintliga enskilda döfstumskolorna i Hjorthed och Rephult träffa aftal om dessa skolors användande för döfstummeundervisningens tillgodoseende under tiden.

Förutnämnda döfstumskola å hemmanet Rephult i Stenbrohults socken och Allbo härad, den s. k. tysta skolan derstädes, har under perioden fortfarit med sin gagnande verksamhet. Elevernas antal har varit 30 årligen.

För anstaltens upprätthållande och till understöd åt mindre bemedlade elever har landstinget under ifrågavarande år anvisat bidrag till sammanlagdt belopp af 23,125 kronor, hvarjemte af statsmedel erhållits anslag med 3,000 kronor årligen.

För upprätthållande af *Smålands idiothem* å Nannylund i Jönköpings län, hvilken anstalt inrättats af provinsens fyra landsting gemensamt, har från detta län fortfarande under ifrågavarande fem år utgått årliga bidrag, hvilka tillsammans uppgått till 7,497 kronor.

På grund af det Konungens Befallningshafvande genom kungl. brefvet den 22 februari 1878 lemnade bemyndigande att i mån af förutvarande understödstagares afgång använda den för Kronobergs län bestämda andelen af Malmö barnhusfonds medel — ursprungligen afsedd för bidrag till underhåll och uppfostran af fattiga barn — till beredande af uppfostran och underhåll af medellösa döfstumma eller sinnesslöa barn vid någon för dylikt ändamål inrättad anstalt vare sig inom eller utom länet, hafva under perioden bidrag anvisats till underhåll af från länet intagna barn dels i tysta skolan i Rephult med tillsammans 1,867 kronor 76 öre och dels i Smålands idiothem med sammanlagdt 691 kronor 50 öre.

För länets landbruksskola äfvensom för slöjdundervisningen är redogörelse lemnad här ofvan under redogörelsen för näringarne.

Under denna afdelning anser sig Konungens Befallningshafvande böra fästa uppmärksamhet å *Föreningen för Smålands fornminnen och kulturhistoria*. Denna förening bildades den 9 januari 1877 på initiativ af då varande landshöfdingen i länet, statsrådet m. m. G. Wennerberg, f. d. chargé d'affaires m. m. G. O. Hyltén-Cavallius m. fl., i syfte att tillvarata, värda och förevisa provinsens fornminnen, hvarjemte i föreningens plan ingår att utgifva en tidskrift.

Föreningens första verksamhet var åstadkommande af en lämplig museibygnad. Medel dertill erhöles dels genom anslag af landstinget, länets sparbank och Vexjö stad med tillsammans

22,500 kronor, dels ock genom gåfvor af enskilda personer till sammanlagdt belopp af 6,000 kronor. Byggnadsplats uppläts för ändamålet kostnadsfritt af Vexjö—Alfvesta jernvägsaktiebolag och genom förräntande tillväxte de erhållna byggnadsmedlen så, att föreningen den 29 maj 1884 kunde med byggnadsentreprenören upprätta kontrakt om byggnadens uppförande till ett pris af 37,000 kronor, hvartill ytterligare kommit kostnader för den lösa inredningen. Museibyggnaden »Fornsalen», som är belägen midt emot nya läroverksbyggnaden, blef den 23 september 1885 insynt.

Sedan domkapitlet i Vexjö, på af föreningen i ämnet gjord framställning, medgifvit, att såväl de antiqvariska, historiska och etnografiska samlingar, som då egdes af Vexjö högre allmänna läroverk eller framdeles kunde åt detsamma förvärvas, som ock, derest föreningen dertill utverkade sig vederbörande deponenters bifall, de hos läroverket deponerade föremål finge till föreningen öfverlemnas för att i fornsalen förvaras, vårdas och förevisas, hafva läroverkets samlingar till fornsalen öfverflyttats. Dessa samlingar, som räkna sitt första upphof från den konstkammare, hvilken af biskopen Olof Wallqvist år 1794 grundlades, men i början endast långsamt tillväxte, tills den slutligen den 3 februari 1867 vann en betydande tillökning genom en af chargé d'affaires m. m. G. O. Hyltén-Cavallius då skänkt, 300 nummer omfattande, samling småländska fornsaker och andra föremål, hafva från sistnämnda dag årligen ökats genom större och mindre gåfvor från olika gifvare.

I fornsalen förvaras ock föreningens egna, genom gåfvor, depositioner och inköp bildade samlingar. Sedan föreningen den 24 augusti 1885 utfärdat ett till Smålands inbyggare stäldt upprop angående tillvaratagande af provinsens fornminnen, har föreningen själf från ett stort antal gifvare fått emottaga gåfvor af fornsaker samt historiska och etnografiska föremål, böcker och planschverk, deribland flere gåfvor af betydande värde. Rättighet att såsom deposition emottaga kyrkliga föremål från stiftets kyrkor är åt föreningen meddelad jemlikt Kungl. Vitterhets-, Historie- och Antiquitetsakademiens skrifvelse den 17 augusti 1885.

Fornsalen öppnades den 28 maj 1890 för allmänheten och har sedan varit för besökande afgiftsfritt tillgänglig. Stadens och länets invånare äfvensom resande hafva i stort antal besökt fornsalen och med intresse tagit samlingarne i betraktande; antalet antecknade besök från den 28 maj 1890 till samma års slut utgjorde 4,451.

Föreningen åtnjuter af länets landsting ett årligt anslag af 300 kronor, beviljadt för fem år från och med år 1890, samt egde den 31 december 1890 utom museibyggnaden med fast och lös inredning af de till institutionens upprätthållande af länets sparbank donerade medel en fond af 12,000 kronor samt en skuld till kassaförvaltaren för förskotterade 176 kronor 19 öre.

B) Kredit- och besparingsanstalter. Smålands med flere provinsers *hypoteksförening*, hvars styrelse har sitt säte i Vexjö, har till jordegare inom Kronobergs län utlemnat amorteringslån:

År 1886	till belopp af 1,299,900 kr.
» 1887	» » » 1,199,600 »
» 1888	» » » 775,700 »
» 1889	» » » 244,200 »
» 1890	» » » 369,000 »

Uti dessa belopp ingår jemväl kapitalåterstoden å de lån, hvilka under föregående år utlemnats, men under nu ifrågasvarande femårsperiod konverterats antingen till samma räntefot som förut eller till en lägre sådan.

Riksbanken har under perioden hållit afdelningskontor i Vexjö, *Smålands enskilda bank* i Vexjö och Ljungby, *Skånes enskilda bank* i Vexjö samt *Kristianstads enskilda bank* i Vislanda och Elmhult.

Vid 1890 års utgång funnos inom länet följande *sparbanker*, nemligen: Kronobergs läns sparbank i Vexjö och Sunnerbo härads sparbank i Ljungby jemte nedannämnda sockensparbanker:

i Konga härad: Långasjö, Elmeboda, Linnerys och Väckelsångs socknars sparbanker;

i Uppvidinge härad: sparbanken i Lenhofda samt Nottebäcks pastorats och Åseda kommuns sparbanker;

i Kinnevalds härad: Urshults och Almundsryds församlingars sparbanker;

i Allbo härad: Virestads församlings, Skatelöfs pastorats och Vislanda pastorats sparbanker samt Lekaryds pastorats sparbank i Alfvesta;

och i Sunnerbo härad: Agunnaryds kommuns, Göteryds sockens och Markaryds kommuns sparbanker.

Samtliga sparbankerna i länet äro försedda med af Konungens *Befallningshafvande fastställda reglementen*.

Summan af de medel, som af dessa sparbanker förvaltas, uppgick enligt revisionsberättelserna för år 1890 till 8,545,940 kronor 79 öre, deraf vid länets sparbank 4,872,975 kronor 77 öre, vid Sunnerbo härads sparbank 752,013 kronor 74 öre samt vid sockensparbankerna tillsammans 2,920,951 kronor 28 öre. För antalet delegare, deras innestående behållningar, räntan derå, sparbankernas egna fonder och sättet, hvarpå de af dem förvaltade medel göras fruktbarande, lemnas årligen redogörelse uti den af Statistiska Centralbyrån utgifna »Statistisk tidskrift», hvilken redogörelse grundas på uppgifter, som insändas af Konungens *Befallningshafvande*.

Utom förenämnde 18 sparbanker hafva inom länet funnits två *sockensparbanker*, en i *Nöbbele socken* och *Konga härad* samt en i *Elmhult* af *Stenbrohults socken* och *Allbo härad*, hvilka af sådan anledning, som omförmåles i § 5 af kungl. förordningen angående sparbanker den 1 oktober 1875, blifvit ställda under utredning, den förre, såsom i föregående femårsberättelse omnämnes, år 1885 och den senare år 1889, hvarefter de blifvit försatte i konkurs.

Nöbbele sockens sparbanks konkurs afslutades år 1887 och lemnade 40·28 procents utdelning till insättarne. Sparbankens obestånd föranleddes hufvudsakligen af förlust å utlemnade lån till en ledamot i sparbankens direktion.

Vid den inspektion af Elmhults sparbanks räkenskaper för år 1888, som i enlighet med gällande föreskrift följande året verkställdes af dertill af Konungens *Befallningshafvande* förordnad ombud, befunnos sparbankens räkenskaper ofullständiga. Hufvudbok likasom sammandrag öfver insättarnes och låntagarnes konti saknades och i stället företeddes en tablå öfver bankens ställning, utvisande, att vid 1888 års utgång en reservfond af 52,000 kronor skulle finnas. *Företagen närmare granskning* af räkenskaperna, derunder sparbankens räkenskapsförare själf afhände sig lifvet, gaf emellertid vid handen, att bankens skulder betydligt öfverstego dess tillgångar; och sedan sparbanken stälts

under utredning, upprättades fullständig räkenskap, hvilken utvisade en brist af 70,999 kronor 55 öre i stället för den i tablan angifna behållningen af 52,000 kronor, samt att denna brist uppkommit derigenom, att sparbankens räkenskapsförare under loppet af många år vid flercaldiga tillfällen tillgripit och förskingrat större och mindre belopp, hvilka tillgrepp af honom fördolts dels genom förfalskningar i kassaboken, dels ock genom uppenbart felaktiga summeringar i densamma. Att en så ofta upprepad förnissning under många på hvarandra följande år kunnat ske, utan att upptäckas, berodde derpå, att fullständig räkenskap icke blifvit förd. Sparbankens i december 1889 började konkurs har under perioden ej hunnit afslutas.

De årliga inspektionerna af sparbankerna hafva i öfrigt, hvad angår sockensparbankerna, föranledt anmärkningar, hufvudsakligen beträffande räkenskaperna. De till en fullständig räkenskap hörande högst nödvändiga räkningar hafva vid flere sparbanker antingen helt och hållet saknats eller endast delvis förekommit eller ock förts efter ofullständiga formulär, hvarigenom det icke varit möjligt att tillförlitligen bedöma ställningen med mindre än att upplägga de felande eller komplettera de ofullständiga räkenskaperna. De sålunda anmärkta bristerna hafva sparbanksförvaltningarna på tillsägelse af Konungens Befallningshafvande dels redan afhjelpat, dels medgifvit afhjelpa i enlighet med lemnade anvisningar. Någon vidare åtgärd för åstadkommande af reda och ordning i räkenskapsföringen har Konungens Befallningshafvande af gällande sparbankslagstiftning varit förhindrad vidtaga. Behovvet af en genomgripande förändring af lagen angående sparbanker har såväl härutinnan som ock i andra afseenden gjort sig gällande, därför Konungens Befallningshafvande uti till Kungl. Maj:t afgifna, infortrade underdåniga utlåtanden närmare redogjort.

Postsparbanken hade vid 1890 års utgång kontor inrättade vid 69 postanstalter inom länet.

Vexjö ränte- och kapitalförsäkringsanstalt har under perioden fortsatt sin gagnande verksamhet och omfattas med stadigvarande förtroende. Sammanräknade beloppet af de uti anstalten hvarje år gjorda insatser samt besparingsfondens tillväxt i afseende å delegarnes antal och sammanlagda behållning visas af följande sifferuppgifter:

	Antal insatser.	Insatta beloppet, i kr.	Delegarnes antal.	Delegarnes behållning, i kr.
År 1886.....	238	10,246	1,621	275,121.79
• 1887.....	251	21,465	1,719	307,363.09
• 1888.....	257	29,576	1,820	350,338.81
• 1889.....	229	19,793	1,876	380,120.71
• 1890.....	266	15,317	1,964	405,261.54.

Liffräntetagarne antal har under hela perioden utgjorts af 2 män samt år 1890 derjemte af 2 kvinnor.

Från Kronobergs läns sparbank hafva utgått 900 kronor om året såsom bidrag till bestridande af förvaltningskostnader.

Räntevinsten till besparingsfondens samtliga medlemmar har utgjort 5.5 % åren 1886 och 1887, 5.3 % år 1888, 5 % år 1889 och 4.7 % år 1890. Sammanlagda ränte- och arfsvinsten utgjorde för år 1886 högst 6.44 % och lägst 5.69 %. Följande årens arfsvinster hafva reserverats till uppdelning, så snart lämpligen kunde ske.

Reservfondens behållning utgjorde vid slutet af periodens särskilda år: 5,639 kronor 57 öre år 1886, 5,920 kronor 92 öre år 1887, 6,216 kronor 27 öre år 1888, 6,789 kronor 25 öre år 1889 och 6,527 kronor 90 öre år 1890, då en mindre förlust å utlånade medel uppstod.

Vid nedannämnda års slut voro anstaltens medel sålunda placerade:

År.	Inventarier. Kr.	I banker och i kassan. Kr.	Utlemnade lån, i kronor.				Upp- lupen ej förfallen ränta. Kr.	
			Till lands- kom- muner.	Mot säkerhet af in-teck- ning i fast egendom		Mot säker- het af aktier.		
				i stad.	å landet.			
1886.....	207.10	13,905.16	15,890	140,830.—	91,087.12	—	16,300	2,939.05
1887.....	207.10	14,272.82	22,680	142,696.30	103,339.70	16,600	18,560	5,442.15
1888.....	207.10	29,768.79	21,470	129,950.—	135,350.09	20,300	25,140	7,857.23
1889.....	207.10	920.75	18,820	135,602.74	169,113.65	22,300	46,880	6,828.18
1890.....	207.10	14,996.10	16,268	136,280.—	183,169.65	20,500	52,690	6,404.32

C) Försäkringsanstalter. För de brandförsäkringsinrättningar, som hafva sitt säte inom länet, lemnas redogörelse i bifogade tabell 7.

De försäkringsanstalter, hvilka jemte de i tabellen omfördälda bolag meddela försäkring mot eldskada, äro hufvudsakligen Allmänna brandförsäkringsverket för byggnader å landet, Städernas allmänna brandstodsbolag, Städernas bolag för försäkring af lösegendom samt aktiebolagen Skandia, Svea, Skåne, Norrland och Fenix.

Angående Kronobergs läns försäkringsbolag mot förlust genom hagelskada, återopas nedanstående, i tabell G lemnade, sammandrag för åren 1886—1888, efter utgången af hvilket sistnämnda år detta bolags räkenskaper sammanfördes med länets brandstodsbolag.

För afslutande af andra lifförsäkringsaftal och sådana, som utgöra föremål för Vexjö ränte- och kapitalförsäkringsanstalts verksamhet, anlitas hufvudsakligen aktiebolagen Skandia, Nord-

Tab. G. Kronobergs läns bolags för försäkring mot förlust i följd af hagelskador verksamhet åren 1886—1888.

År, då verksamheten börjat.	Influtna försäkrings- avgifter (eller utdebiterade belopp). 1886—1888.	Utbetalda hagelskade- ersättningnr. 1886—1888.	Öfriga utgifter. 1886—1888.	Befintliga fonder eller tillgångar vid slutet af år 1888.	Försäkringsbelopp		Utdebiteringsgrund. Utdebiterade öre för hvarje 100 kr. ansvarighetsbelopp.			Hagelskador, för hvilka under 1886—1888 utbetalts ersättningar.
					teknadt under loppet af år 1888.	qvarstående vid slutet af år 1888.	1886.	1887.	1888.	
1884.....	Kronor. 11,879	Kronor. 2,065	Kronor. 6,874	Kronor. —	Kronor. 7,023	Kronor. 46	öre. 10	öre. 10	öre. 27	Antal. 54

stjernen, Thule, Viktoria, Svea och Skåne samt Allmänna lif-försäkringsbolaget och Skandinaviska allmänna lif-försäkrings-föreningen, hvarjemte olycksfallsförsäkringsaktiebolagen Fylgia och Skandinavien äfvensom Svenska olycksfallsförsäkringsaktiebolaget hafva agenturer inom länet.

D) **Rättsväsende och fångvärd.** Antalet af de under perioden vid underdomstolarne inom länet *anhängiggjorda tvistemål och brottmål* utvisas af följande öfversigt:

År	Tvistemål.		Brottmål.	
	Häraderätterna.	Vexjö rådhusrätt.	Häraderätterna.	Vexjö rådhusrätt.
År 1886.....	1,214	377	368	193
» 1887.....	1,027	251	396	192
» 1888.....	1,174	199	447	149
» 1889.....	846	123	291	131
» 1890.....	783	129	469	173.

Följande antal personer hafva för gröfre brott blifvit inom länet *sakfälda*:

År	Män.	Qvinnor.	Summa.
År 1886.....	17	4	21
» 1887.....	26	5	31
» 1888.....	24	9	33
» 1889.....	22	4	26
» 1890.....	32	3	35.

För fylleri hafva blifvit sakfälda: 192 personer år 1886, 149 år 1887, 138 år 1888, 92 år 1889 och 130 år 1890.

Från härvarande länsfängelse meddelas i *tabell H* uppgifter rörande antalet der förvarade *fångar*.

Angående lagsökningsmålen har härofvän under redogörelsen för den ekonomiska ställningen lemnats uppgifter.

Af det utaf riksdagen beviljade anslag till afföning åt *särskild polisstyrka på lundet m. m.* har ställts till Konungens Befallningshafvandes förfogande 1,000 kronor för år 1886, 1,200 kronor för år 1887, 1,300 kronor för år 1888, 1,100 kronor för år 1889 och 1,200 kronor för år 1890, äfvensom af 1885 års

enahanda anslag besparade 395 kronor 84 öre. Dessa medel hafva hufvudsakligen användts till afföning åt särskilde polis-uppsyningsmän vid Tingsryds by i Tingsås socken och vid Vexjö stads östra grannhülle i Vexjö landsförsamling.

År 1876 stiftades *Kronobergs läns skyddsförening*, hvars ändamål är dels att från återfall i brott söka bevara länet tillhörige, frigifne straffångar, dels att, såvidt tillgångarne det medgifva, taga vård om unge, hos föreningen anmälde, vanartade personer genom att söka förskaffa dem plats i förbättringsanstalt eller vidtagande af andra åtgärder för att bereda dem sedlig vård och uppfostran, dels ock att bemedlande stå i förbindelse med »Oskar Josefina stiftelsen» och andra dylika föreningar och förbättringsanstalter för ungdom. Föreningen, som under perioden fortsatt sin verksamhet, har sedan sin stiftelse tagit om hand 27 för brott straffade eller eljest vanartade personer, hvilka erhållit dels understöd och dels på föreningens föranstaltande arbetsanställning eller inackordering å sådan plats, som föreningen med hänsyn till möjligheten af den brottsliges eller vanartades förbättring ansett lämplig. I många fall har det visat sig, att föreningens verksamhet icke varit förgäfvess.

Föreningens tillgångar vid räkenskapsårets slut den 1 oktober 1890 utgjorde 2,901 kronor 4 öre.

E) **Fattigvärd.** Under år 1890 uppgick antalet fattigvårdssambällen inom länet till 86, deraf 20 voro i afseende på fattigvården i dess helhet eller till viss del deraf fördelade i rotar.

Fattigvårdsanstalterna utgjordes af 50 fattighus, med utrymme för 622 personer, samt 4 fattiggårdar och 241 mindre fattigstugor med utrymme för 158 och 1,097 personer.

Understödstagarnes antal uppgick till 9,245, deraf fullt försörjde 2,387 och delvis understödde 5,372, hvarjemte tillfälligt understöd lemnats åt 1,486 personer. Antalet understödstagare i förhållande till folkmängden utgjorde 5.75 %. Motsvarande siffror vid 1885 års slut voro 9,097 och 5.45 %.

Sammanlagda beloppet af kommunernas i länet utgifter för fattigvården under år 1890 uppgick till 239,273 kronor, deraf 21,400 kronor belöpte sig på Vexjö stad. Den egentliga underhållskostnaden var för landskommunerna 201,975 kronor och för Vexjö stad 17,573 kronor, eller tillsammans 219,548 kronor.

Tab. H.

I länsfängelset i Vexjö förvarade fångar åren 1886—1890.

År	Fångar, häktade för							Fångar, häktade för brott mot eganderätten.						För bettlande eller lösdrifveri ådömda allmänt arbete eller tvångsarbete.			
	Mord, dråp eller rån.	Stöld eller snatteri.	För-faleknings-brott.	Våld mot person.	Mindre förbrytelser och böters aftjenande.	Lösdrifveri.	Summa.	För stöld, med eller utan inbrott.				För snatteri.	För inbrott utan tillgrepp.	Summa.	m.	qv.	Sa.
								1:a resan.	2:a resan.	3:e resan.	4:e resan ell. mera.						
År 1886.....	6	16	3	7	111	11	154	10	2	2	2	—	—	16	6	—	6
» 1887.....	4	21	2	14	92	24	157	13	3	1	2	1	1	21	8	3	11
» 1888.....	6	28	2	10	142	17	205	18	2	2	2	4	—	28	7	1	8
» 1889.....	3	23	3	11	151	25	216	17	1	1	2	2	—	23	13	2	15
» 1890.....	4	16	3	27	81	16	147	11	—	—	4	1	—	16	7	3	10
Summa	23	104	13	69	577	93	879	60	8	6	12	8	1	104	41	9	50
Medeltal 1886—1890.....	4.6	20.8	2.6	13.8	115.4	18.6	175.8	13.8	1.6	1.2	2.4	1.6	0.2	20.8	8.2	1.8	10.0
» 1881—1885.....	5.2	28.0	3.2	11.0	91.6	45.4	184.4	17.0	3.8	2.8	3.0	1.4	—	28.0	9.2	1.0	10.2

Å länets landsbygd uppgick medelkostnaden för hvarje understödstagares underhåll till 23 kronor 20 öre och värdet af en understödstagares fulla försörjning till högst 130 kronor och lägst 46 kronor eller i medeltal 88 kronor.

Såsom ersättning till kommuner inom länet för beviljad fattigvård utgingo af allmänna medel 1,596 kronor 85 öre år 1886, 1,784 kronor 87 öre år 1887, 1,926 kronor 50 öre år 1888, 2,094 kronor 30 öre år 1889 och 2,392 kronor 57 öre år 1890.

Utvandringen till Danmark och Tyskland förorsakar fortfarande, likasom i föregående femårsberättelserna omförvält, en icke obetydlig tunga för fattigvården derigenom, att ett stort antal kvinnor till hemorten återvända eller återsändas med ett eller flere oäkta barn, som vederbörande fattigvårdssamhällen nödsakas till försörjning emottaga.

F) Fromma stiftelser. Angående de inom länet befintliga fromma stiftelser meddelas upplysning i bifogade **tabell 8**; och är i afseende härå ej något att anföra, utöfver hvad tabellen innehåller.

G) Helso. och sjukvård. Sjukvårdsanstalterna inom länet äro fortfarande Vexjö centralhospital för sinnessjuka samt lasaretten i Vexjö och Ljungby. Vid Vexjö hospital finnas platser för 220 patienter, hvilka ständigt varit upptagne. Angående hospitalets förvaltning och verksamhet hänvisas till Öfverstyrelsens för hospitalen årliga berättelser.

Rörande antalet personer, som vårdats å lasaretten samt kostnaden för den egentliga sjukvården, deri ej inberäknats utgifter för nybyggnad och reparation å byggnader samt för inventarier, meddelas följande upplysningar, enligt lasarettens räkenskaper:

	Antal vårdade personer.			Kostnaden för den egentliga sjukvården. Kronor.
	Å lasarettens-afdelningen.	Å kurhus-afdelningen.	Summa.	
<i>Vexjö lasarett:</i>				
År 1886.....	783	49	832	29,145 ⁹⁰
• 1887.....	750	68	818	28,406 ⁰⁷
• 1888.....	708	59	767	30,700 ⁷⁹
• 1889.....	684	28	712	27,625 ⁸⁹
• 1890.....	780	17	797	30,330 ⁶⁶
<i>Ljungby lasarett:</i>				
År 1886.....	313	15	328	15,680 ⁶⁹
• 1887.....	289	15	304	15,185 ¹³
• 1888.....	292	3	295	12,295 ¹⁹
• 1889.....	237	4	241	13,417 ⁵³
• 1890.....	259	23	282	12,450 ¹²

Sängarnes antal har utgjort: vid Vexjö lasarett å lasarettens-afdelningen 89 och å kurhusafdelningen 10; samt vid Ljungby lasarett å lasarettensafdelningen 31 och å kurhusafdelningen 4.

Legosängsavgifterna utgå numera enligt landstingets beslut med följande belopp:

Vid lasarettet i Vexjö: för inom länet boende sjuke med 2 kronor 50 öre för den, som begagnar enskildt rum i stora sjukhusbyggnaden och med 2 kronor för den, som begagnar det i

norra flygelbyggnaden inredda rum för enskilda patienter, eller, om två skulle förena sig om detta rum, med 1 krona 50 öre för hvardera; och för i allmän sjuksal vårdade patienter med 75 öre för mera bemedlade, 40 öre för mindre bemedlade och 20 öre för fattiga; samt för utom länet boende patienter med 2 kronor 50 öre för den, som begagnar enskildt rum i stora sjukhusbyggnaden, med 2 kronor för den, som begagnar det i norra flygelbyggnaden inredda rum för enskilda patienter, ehvad han bebor rummet ensam eller delar det med annan patient, och med 1 krona 50 öre för den, som vårdas i allmän sjuksal, allt per dag räknadt; samt

Vid lasarettet i Ljungby: för inom länet boende i enskildt rum vårdade patienter med 2 kronor eller, om två skulle förena sig om ett rum, med 1 krona 50 öre för hvardera samt för å allmän sjuksal vårdade patienter med 75 öre för mera bemedlade, 40 öre för mindre bemedlade och 20 öre för fattiga; för utom länet boende med 2 kronor 50 öre för i enskildt rum vårdad patient, ehvad han bebor det ensam eller delar det med annan patient, och för i allmän sjuksal vårdade patienter med 1 krona, allt per dag räknadt.

De årligen influtna legosängsavgifternas sammanräknade belopp har utgjort:

	Vexjö lasarett.	Ljungby lasarett.
År 1886.....	7,360 ⁶⁵ kr.	2,393 ⁸⁵ kr.
• 1887.....	6,783 ⁷⁰ »	1,849 ⁶⁵ »
• 1888.....	7,203 ⁴⁰ »	2,699 ³⁰ »
• 1889.....	7,053 ⁶¹ »	3,511 ¹⁵ »
• 1890.....	7,963 ⁰⁵ »	2,121 ²⁰ »

Hvad utöfver influtna legosängsavgifter samt ränteafkomst af fonder erfordrats för bestridande af sjukvårdsinrättningarnas årliga utgifter, har utgått dels af sjukvårdsavgiften, som för alla åren varit bestämd till 50 öre för hvarje man och 25 öre för hvarje kvinna, hvilken erlagt mantalspenningar, dels öfver af särskilda för ändamålet af landstinget beviljade anslag, hvilkas sammanräknade belopp under alla åren uppgått till 114,089 kronor, deraf 30,500 kronor till ränta och amortering å lån, som blifvit upptagna för uppförande af nya lasarettbyggnader.

Enligt § 1 mom. 2 af kungl. stadgan den 2 november 1883 angående sinnessjuka, åligger det hvarje län att vid något dess lasarett bereda tillfälle till vård för sinnessjuka, i det fall den, som är i trängande behof af vård å hospital, ej genast der kan blifva intagen. Någon afdelning för sinnessjuka har emellertid icke kunnat vid länets sjukvårdsinrättningar anordnas och en särskild vårdanstalt för sinnessjuka har af landstinget icke ansetts böra för närvarande uppföras, utan har i stället landstinget åren 1889 och 1890 ställt till lasarettsdirektionernas förfogande ett årligt förslagsanslag af 1,500 kronor för att användas såsom bidrag till kostnaden för våldsamma dårars vård i dertill lämpliga enskilda hem under den tid, som förflyter, innan sökt inträde å hospital vinnes.

Sunnerbo härad, hvilket sedan år 1869 utgjort ett särskildt sjukvårdsdistrikt, har, enligt landstingets af Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 24 januari 1890 godkända beslut, blifvit i sjukvårdshänseende återförenadt med den öfriga delen af länet.

För sjukvårdens bättre tillgodoseende har, efter derom vid 1890 års landsting väckt förslag, derpå följande årets landsting

beslutat uppförande af två *sjukstugor* för en beräknad kostnad af tillsammans 26,900 kronor, den ena i närheten af Tingsryd inom Tingsås provinsialläkaredistrikt och den andra i Lenhofda inom Ekeberga provinsialläkaredistrikt.

För sjukvården finnas inom länet anstälde och bosatte följande *läkare*: 1 stadsläkare i Vexjö, hvilken tillika är förste provinsialläkare, 4 provinsialläkare, 2 lasarettsläkare, 2 hospitalsläkare och 1 militärläkare.

Tandläkareyrket utöfvas af en i Vexjö bosatt examinerad tandläkare. Barnmorskornas antal år 1890 uppgick till 61.

Vaccinationen ombesörjes fortfarande i de flesta fall af församlingarnes folkskolelärare. Ett apotek finnes inom hvartera af de 4 provinsialläkaredistrikten.

Brunns- och badanstalterna å Evedal i Vexjö landsförsamling, å Grennaforsa i Lekaryds socken, å Ljunga i Södra Ljunga socken och å Nygård i Nottebäcks socken hafva jemväl under nu gångna period anlitats, ehuru af förhållandevis litet antal personer.

Vexjö i landskansliet den 31 december 1891.

G. H. SPENS.

G. W. Granqvist.

Frithiof Ohlsson.

Tab. 1.

FOLKMÄNGDEN I KRONOBERGS LÄN ÅREN 1886—1890.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
	Den 31 december, enligt prester- skapets uppgifter.			Enligt de mantalslängder, som upprättats vid slutet af motstående år.					
				Hela folkmängden.			Deraf frie från mantals- penningar.		
	Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.
Landsbygden år 1886	77,733	82,196	159,929	78,057	82,589	160,646	40,320	45,487	85,807
1887	77,046	81,629	158,675	77,195	81,845	159,040	40,278	45,200	85,478
1888	76,276	81,067	157,343	76,807	81,565	158,372	40,433	45,215	85,648
1889	75,433	79,965	155,398	75,499	80,361	155,860	39,825	44,607	84,432
1890	74,787	79,442	154,229	75,113	79,854	154,967	39,434	44,115	83,549
Vexjö stad år 1886	2,631	3,578	6,209	2,631	3,563	6,194	1,295	1,585	2,880
1887	2,679	3,655	6,334	2,676	3,633	6,309	1,330	1,635	2,965
1888	2,728	3,707	6,435	2,732	3,669	6,401	1,461	1,832	3,293
1889	2,777	3,785	6,562	2,778	3,752	6,530	1,470	1,890	3,360
1890	2,825	3,781	6,606	2,816	3,773	6,589	1,492	1,878	3,370
Hela länet år 1886	80,364	85,774	166,138	80,688	86,152	166,840	41,615	47,072	88,687
1887	79,725	85,284	165,009	79,871	85,478	165,349	41,608	46,835	88,443
1888	79,004	84,774	163,778	79,539	85,234	164,773	41,894	47,047	88,941
1889	78,210	83,750	161,960	78,277	84,113	162,390	41,295	46,497	87,792
1890	77,612	83,223	160,835	77,929	83,627	161,556	40,926	45,993	86,919

Tab. 2.

ALLMÄNNA VÄGAR OCH SKJUTSNING I KRONOBERGS LÄN ÅREN 1886—1890.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
Särskilda slag af vägar.	Längd af hvarje vägslag vid 1890 års slut.	Deraf under åren 1886—1890		Kostnad för under åren 1886—1890				Längd af indelade, med skjutsanstalter för sedda vägar vid 1890 års slut.	Skjutsanstalter (vid 1890 års slut)			
		fulländade och afsynade nya vägar.	omlagda eller betydligt förbättrade vägsträckor.	fulländade nya vägar.		omlagda eller betydligt förbättrade vägsträckor.			med entreprenad.		utan entreprenad.	
				Af statsmedel.	Af landstingets ell. kommuners medel.	Af statsmedel.	Af landstingets ell. kommuners medel.		Gästgifverier.	Skjutsstationer.		
	Nymil.	Nymil.	Nymil.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Nymil.	Antal.	Antal.	Antal.	
A landsbygden:												
Allmänna landsvägar	58'39	—	0'044	—	—	2,120	1,060	58'39	16	8	5	
Häradsvägar	196'17	—	0'262	—	—	7,000	3,500	167'4	6	18	5	
Sockenvägar.....	158'90	—	1	—	—	—	535	—	—	—	—	
I städerna.....	0'79	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
Summa	414'25	—	1'306	—	—	9,120	5,095	225'79	22	27	10	
<i>Skjutslegan per nymil utgick vid 1890 års slut med:</i>												
2'83 kronor, hvilket är öfver maximilegan									—	1	—	
1'50 " } hvilket är maximilega med entreprenadbidrag									20	19	—	
" } hvilket är maximilega utan entreprenadbidrag									1	3	—	
1'41 " }									—	2	—	
1'12 " }									—	—	10	
0'85 " } hvilket är under maximilega									1	1	—	
0'56 " }									—	1	—	
									Summa (skjutsanstalter)			
									22	27	10	
									I kungs- och kronoskjuts.	Vid gästgifverier med entreprenad.	Vid skjutsstationer med entreprenad.	Vid skjutsanstalter utan entreprenad.
Antal utgångna hästar under år 1886									10	1,494	1,000	295
" " " " " 1887									6	1,429	966	346
" " " " " 1888									8	1,390	1,068	354
" " " " " 1889									64	1,412	934	488
" " " " " 1890									5	1,510	1,113	580
Summa (hästar)									93	7,235	5,081	2,063

Tab. 3.

HEMMAN OCH LÄGENHETER SAMT STADSJORDAR M. M. I KRONOBERGS LÄN ÅR 1890.

1.	2.		3.		5.	6.					11.		12.	
	Hemman och lägenheter upptagna i jordeboken.					Antal brukningsdelar.	Antal lägenheter, verk och inrättningar utom de i jordeboken särskildt upptagna (i kol. 2—4).					Taxeringsvärdet (i kronor)		
	Antal.	Mantal.		Antal brukningsdelar.			Jordtorp.	Ryttare-, soldat- och båtsmans-torp.	Backstugor.	Verk och inrättningar.	Hus i köpingar, villor, m. m.	å jordbruksfastighet.		å annan fastighet.
Oförmedlade.		Nuvarande.												
I. Landsbygden.														
A. Kronoegendomar.														
1) Under allmän disposition.														
a) Kungs- och kungsladugårdar samt säterier	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
b) Boställen: hemman	151	143 $\frac{1}{2}$	99 $\frac{1}{2}$	166	276	4	136	9	9	2,141,100	179,600			
lägenheter	4	—	—	—	—	—	—	—	—	6,400	—			
c) Hemman	226	208 $\frac{1}{4}$	124 $\frac{1}{2}$	244	341	3	274	12	1	2,465,200	284,000			
Nybyggen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
d) Jordlägenheter	8	—	—	—	—	—	—	—	—	3,100	9,000			
e) Fiskerier	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
f) Verk och inrättningar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
2) Under enskild disposition.														
a) Säterier	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
b) Hemman	3	1 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{1}{2}$	3	—	—	—	—	—	6,500	—			
Nybyggen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
c) Jordlägenheter	24	1	—	15	—	—	—	—	—	3,500	—			
d) Fiskerier	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9,000			
e) Verk och inrättningar	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
B. Skatteegendomar.														
a) Boställen: hemman	4	3	1 $\frac{1}{2}$	9	5	1	5	1	—	30,700	4,900			
lägenheter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
b) Säterier	25	25	17 $\frac{1}{2}$	27	115	11	51	16	3	611,900	187,000			
c) Hemman	2,892	2,521 $\frac{1}{4}$	1,753 $\frac{1}{2}$	10,105	3,418	968	4,981	502	531	41,162,700	3,462,400			
d) Jordlägenheter	86	1	—	34	305	—	—	—	—	87,000	—			
e) Fiskerier	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10,500			
f) Verk och inrättningar	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,500			
C. Frälseegendomar.														
a) Boställen: hemman	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
lägenheter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
b) Säterier och ladugårdar	160	185 $\frac{1}{2}$	163 $\frac{1}{2}$	239	668	1	219	78	18	4,363,600	512,700			
c) Rå- o. rörs- (insockne) hemman	87	73	47 $\frac{1}{2}$	89	110	17	16	3	—	1,249,500	115,300			
d) Hemman (utsockne)	993	885 $\frac{1}{4}$	581 $\frac{1}{4}$	2,516	1,032	322	1,329	161	59	13,611,100	1,406,800			
e) Jordlägenheter	24	—	—	3	—	—	—	1	—	20,400	8,800			
f) Fiskerier	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400			
g) Verk och inrättningar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
D. Andra fastigheter (som ej inräknats härofvän).														
Kyrkor och andra offentliga byggnader	—	—	—	—	—	—	—	—	418	—	2,961,900			
Frälseräntor	—	—	—	—	—	—	—	—	142	—	162,500			
Summa	4,704	4,041 $\frac{1}{2}$	2,787 $\frac{1}{2}$	13,450	6,270	1,327	7,011	783	1,181	65,762,700	9,322,300			
Deraf fri från bevillning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,477,200	3,253,000			
II. Staden.														
Vexjö	47	—	10	162	195	147	329	2	12	468,600	6,978,500			
Summa	47	—	10	162	195	147	329	2	12	468,600	6,978,500			
Deraf fri från bevillning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,318,000			

Tab. 4.

EGENDOMAR AF FIDEIKOMMISSNATUR I KRONOBERGS LÄN ÅR 1890.

1. Fideikommissinnehafvarens namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken.	4. 5. 6. 7. M a n t a l.				8. Summa.	9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	10. Antal verk och inrättningar.	11. 12. 13. 14. Taxeringsvärdet (i kronor)			
			4. Krono.	5. Skatte.	6. 7. F r ä l s e.					11. å jordbruksfastighet.	12. å annan fastighet.	13. å frälseränta.	14. Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
Friherre A. Koskull.....	Engaholm.....	Öja. Blädinge. Lekaryd. Aringsåa. Qvenneberga. Hjortsberga. Moeda.	—	—	—	3 $\frac{3}{4}$	27 $\frac{3}{4}$	—	2	67,900	10,000	—	586,300
			—	—	—	3 $\frac{1}{2}$		—	—	62,500	—	—	
			—	—	—	2 $\frac{1}{2}$		—	—	53,000	—	—	
			—	—	5	7 $\frac{1}{2}$		—	1	256,800	1,000	—	
			—	—	—	1 $\frac{1}{2}$		—	—	33,000	—	400	
			—	—	2	2 $\frac{3}{4}$		—	1	86,800	4,000	—	
Summa			—	—	—	—	—	—	—	10,900	—	—	—
Enkefriherrinnan Aurora Ribbing...	Stensnäs.....	Ryssby. Agunnaryd.	—	—	3	2 $\frac{1}{2}$	9	—	—	91,400	—	—	142,100
			—	—	—	3 $\frac{1}{2}$		—	—	50,700	—	—	
Grefve Fredrik Bonde.....	Toftaholm.....	Dörarp. Berga. Ljungby.	—	$\frac{1}{2}$	6 $\frac{1}{2}$	5	14 $\frac{1}{2}$	—	3	230,100	9,400	1,300	278,700
			—	—	—	1 $\frac{3}{4}$		—	—	23,900	—	—	
			—	—	—	1		—	—	14,000	—	—	
Summa			—	$\frac{1}{2}$	16 $\frac{1}{2}$	34 $\frac{1}{2}$	51 $\frac{1}{2}$	—	7	981,000	24,400	1,700	1,007,100

Tab. 5.

EGENDOMAR TILLHÖRANDE INHEMSKA AKTIEBOLAG, I KRONOBERGS LÄN ÅR 1890.

1. Aktiebolagets namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken.	4. 5. 6. 7. M a n t a l.				8. Summa.	9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	10. Antal verk och inrättningar.	11. 12. 13. 14. Taxeringsvärdet (i kronor)			
			4. Krono.	5. Skatte.	6. 7. F r ä l s e.					11. å jordbruksfastighet.	12. å annan fastighet.	13. å frälseränta.	14. Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
Kockums jernverks aktiebolag.....	Öremo..... Anås qvarn.....	Södra Sandsjö. Hofmantorp.	—	4 $\frac{1}{2}$	—	1	5 $\frac{1}{2}$	—	3	206,700	15,500	—	224,200
			—	—	—	—		—	1	—	1	—	
Konga aktiebolag.....	Dångebo Norreg.....	Södra Sandsjö.	—	$\frac{3}{2}$	—	—	$\frac{3}{2}$	—	1	30,000	300,000	—	330,000
Kosta aktiebolag.....	Kosta glasbruk..... Johanstorp.....	Ekeberga. Lenhofda.	—	5 $\frac{1}{2}$	—	$\frac{1}{2}$	7 $\frac{3}{8}$	—	7	207,000	175,500	200	459,700
			—	1 $\frac{3}{4}$	—	—		—	1	—	1	76,000	
Fanhults aktiebolag.....	Fanhult.....	Virestad.	—	—	1 $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1 $\frac{3}{4}$	1	1	38,900	7,000	—	45,900
Malmö trämassfabriks aktiebolag...	Delary.....	Göteryd.	—	2 $\frac{1}{8}$	3	1 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{7}{8}$	—	5	116,300	158,300	—	274,600
Svenska träsko- och träförädlingsaktiebolaget.....	Ljungby träsko- och träförädlingsfabrik.....	Ljungby.	—	—	—	—	—	—	1	—	13,000	—	13,000
Sandviks glasfabriks aktiebolag.....	Sandvik.....	Hofmantorp.	—	—	—	—	—	1	1	2,000	6,000	—	8,000
Summa			—	14 $\frac{3}{8}$	4 $\frac{1}{2}$	3	21 $\frac{3}{8}$	2	21	676,900	678,300	200	1,355,400

Tab. 6.

EGENDOMAR TILLHÖRANDE FRÄMMANDE MAGTERS UNDERSÅTAR, I KRONOBERGS LÄN ÅR 1890.

1. Främmande magtens och undersåtens namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken.	4. M a n t a l.				9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal sett jord.	10. Antal verk och inrättningar.	11. Taxeringsvärdet (i kronor)				
			4. Krono.	5. Skatte.	6. Frälse.				8. Summa.	11. å jordbruksfastighet.	12. å annan fastighet.	13. å frälseränta.	14. Summa.
					6. Säterier, ladugårdar, rå och rör.	7. Allmänt frälse.							
M. Larsen (dansk)	Bråna	Agunnaryd.	—	—	—	2 $\frac{5}{4}$	—	1	35,000	1,000	—	—	
C. Riefersthal	Tutaryd Muraregård	Tutaryd.	—	3 $\frac{3}{4}$	—	—	—	—	5,000	—	—	—	
Herman Bertelsen	Ösölöf Norregård	Berga.	—	3 $\frac{2}{4}$	—	—	—	—	3,000	—	—	—	
Tomas Hansen	Trotteslöf Södregård	—	—	3 $\frac{2}{6}$	—	—	—	—	800	—	—	—	
Rasmus Madsen	Kärringe Gummesgård	Angelstad.	—	2 $\frac{4}{4}$	—	—	—	—	5,500	—	—	—	
Jens Markusen	Ljungby Eskilsgård	Ljungby.	—	3 $\frac{4}{4}$	—	—	—	—	26,000	—	—	—	
Edvard Jacobi	Qvarnarne	—	—	—	—	3 $\frac{4}{4}$	—	—	25,000	1,000	—	—	
Kristian Hansen	Berghem Andersgård	Kånna.	—	5 $\frac{6}{4}$	—	—	—	1	2,700	—	—	—	
Görgen Hansen	—	—	—	2 $\frac{3}{4}$	—	—	—	—	2,700	—	—	—	
Niels Peder Holm	—	—	—	3 $\frac{2}{4}$	—	—	—	—	4,500	—	—	—	
Mads Jensen	Lassagård	—	—	3 $\frac{2}{4}$	—	—	—	—	2,200	—	—	—	
Anders Jensen	Bergsgård	—	—	3 $\frac{1}{2}$	—	—	—	—	5,400	—	—	—	
Johan Nielsen	—	—	—	1 $\frac{6}{4}$	—	—	—	—	1,800	—	—	—	
Rasmus Jensen	Kånna Skattegård	—	—	3 $\frac{4}{4}$	—	—	—	—	3,300	—	—	—	
Görgen Jensen	Bäck	—	—	3 $\frac{7}{6}$	—	—	—	—	1,300	—	—	—	
Ole Hansen	Ormakulla	Pjetteryd.	—	4	—	—	—	—	8,000	—	—	—	
Anders Andersen	Mjäryd Norregård	S. Ljunga.	—	—	—	3 $\frac{1}{4}$	—	1	12,000	6,000	—	—	
Niels Jepsen	Södregård	—	—	—	—	4	—	—	5,500	—	—	—	
Greger Görgensen	Össjö Vestergård	—	—	3	—	—	—	—	7,000	—	—	—	
Maria Görgensen	Norregård	—	—	1 $\frac{1}{8}$	—	—	—	1	200	600	—	—	
Rasmus Paulsen	—	—	—	4	—	—	—	—	5,500	—	—	—	
Rasmus Larsen	Sommarsäte Linrotsgård	—	—	1 $\frac{3}{2}$	—	—	—	—	3,000	—	—	—	
Kristian Jensen	Ilfa Månsagård	—	—	—	—	3 $\frac{2}{4}$	—	—	1,000	—	—	—	
K. B. Möller	Fageryd	—	—	1	—	—	—	—	6,000	—	—	—	
Peter Larsen	Runkarp Norregård	—	—	—	—	3 $\frac{2}{4}$	—	—	500	—	—	—	
Jens Larsen	Hå Storegård	Hamneda.	—	1 $\frac{6}{4}$	—	—	—	—	1,500	—	—	—	
Peder Kristensen	Abbeshult	Vrå.	—	1 $\frac{2}{4}$	—	—	—	—	8,000	—	—	—	
Kammarjunkaren Lerche och godsägaren Dahl i Helleröd	Hult	Odensjö.	—	3 $\frac{6}{4}$	—	—	—	—	6,800	6,000	—	—	
Hans Görgensen	Brånhult	Markaryd.	—	2 $\frac{5}{4}$	—	—	—	—	1,700	—	—	—	
Peder Olsen	Hannabad Hulugård	—	—	1 $\frac{2}{8}$	—	—	—	—	1,000	—	—	—	
C. E. Grehn	Markaryd Norregård	—	—	3 $\frac{2}{4}$	—	—	—	—	4,000	—	—	—	
Peter Torvald Hansen	Gästgifvaregård	—	—	3	—	—	—	1	14,000	1,400	—	—	
Olof Pedersen	Göshult Södregård	—	—	1 $\frac{6}{4}$	—	—	—	—	1,500	—	—	—	
J. A. H. Öfvergaard	Åsa Norregård	Traryd.	—	3 $\frac{3}{4}$	—	—	—	—	3,000	—	—	—	
A. W. Winckler (tysk)	Yxkullasund	Berga.	—	1 $\frac{2}{4}$	—	2	23 $\frac{7}{8}$	—	142,500	15,000	—	—	
E. v. Schimmelmanns sterbhusdelegare	Replösa Ågård	Ljungby.	—	3 $\frac{4}{4}$	—	—	1	—	25,200	42,000	—	—	
J. L. Lantzjus	Bolmstad	Angelstad.	—	—	—	2 $\frac{2}{6}$	—	—	62,000	500	—	—	
John Ramsden och Charles V. Armitage (engelsk)	Skeen	Annerstad.	—	4 $\frac{3}{4}$	—	—	1 $\frac{2}{8}$	—	170,500	7,500	—	—	
Gustaf Lundberg (amerikansk)	Häggshult	Torpa.	—	3 $\frac{1}{4}$	—	—	8	—	9,500	—	—	—	
Johan P. Johansson	Linnbjörke säteri	Dädesjö.	—	3	—	—	1	—	129,100	7,000	—	—	
Johan Elof Larsson	Borsna Mattsgård	Ryssby.	—	4	—	—	—	—	9,000	—	—	—	
	Stockaryd Storegård	—	—	—	—	—	4	—	7,000	—	—	—	
	Långaskog	Pjetteryd.	—	2 $\frac{0}{4}$	—	—	—	—	900	—	—	—	
							1 $\frac{0}{4}$					16,900	
			Summa	14 $\frac{0}{4}$	206 $\frac{3}{4}$	4 $\frac{2}{6}$	9 $\frac{3}{8}$	28	770,100	88,000	—	858,100	

BRANDFÖRSÄKRINGSINRÄTTNINGARNES VERKSAMHET, I KRONOBERGS LÄN AREN 1886—1890.

1. Inrättningens namn och verksamhetsområde.	2. År då verksamheten började.	3. Influtna försäkringsavgifter (eller utdebiterade belopp). 1886—1890.	4. Öfriga inkomster. 1886—1890.	5. Utbetalda brandskadeersättningar. 1886—1890.	6. Afsättningar till fonder. 1886—1890.	7. Öfriga utgifter. 1886—1890.	8. Befintliga fonder eller tillgångar vid slutet af år 1890.	9. Försäkringsbelopp		11. Utdebiteringsgrund. Utdebiterade öre för hvarje 100 kr. ansvarighetsbelopp.					12. Eldsvådor för hvilka under 1886—1890 utbetalts ersättning		13. Anmärkingar.	
								teknadt under loppet af år 1890.	qvarstående vid slutet af år 1890.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	endast för fast eller lös egendom.	både för fast och lös egendom.		
																		öre.
Kronobergs läns försäkringsbolag mot förlust genom eld och hagelskador på landet.	Fast egendom	1843	Kr. 251,069	Kr. 1,035	Kr. 236,805	—	Kr. 23,087	Kr. 23,067	Kr. 1,655,750	26,487,130	14	16	18	16	13	104	199	
	Lös egendom	1801	155,916	61	144,523	—	14,315	22,435	1,737,750	17,233,540	15	14	16	17	12	49		
Linneryds m. fl. socknars brandstodsbolag (omfattande Linneryds, Hofmantorps, Ljuders, Långasjö, Södra Sandsjö och Nöbböle socknar).	Fast egendom	1881	12,962	409	6,695	—	1,601	5,075	—	4,672,300	10	5	5	5	5	—	14	1)
	Lös egendom	1881																
Elmeboda sockens brandstodsbolag (omfattande jemväl Långasjö och Södra Sandsjö socknar).	Fast egendom	1846	3,025	—	2,888	—	—	1,157	25,500	1,898,690	3.5	3.5	3.5	3.5	12.5	—	2	1)
	Lös egendom	1846																
Väckelsågs sockens brandstodsbolag (omfattande jemväl Tingsås, Nöbböle, Uråsa och Östra Torsås socknar).	Fast egendom	1855	6,545	613	6,523	1,697	282	2,391	27,320	985,205	10	10	5	5	10	2	3	
	Lös egendom	1855																
Nottebäcks pastorats brandstodsbolag.	Fast egendom	1839	630	32	150	—	24	1,095	299,160	304,280	5	5	5	5	5	—	1	
	Lös egendom	1886																
Elghults sockens brandstodsbolag.	Fast egendom	1815	665	—	323	—	—	—	—	—	5	5	—	—	—	4	6	
	Lös egendom	1867																
Helleberga sockens brandstodsbolag.	Fast egendom	1815	247	3,556	231	—	100	16,319	1,075	71,425	—	—	—	—	—	2	—	
Algunsboda sockens brandstodsbolag.	Fast egendom	1882	2,332	—	3,690	—	—	—	—	—	6	18	—	—	6	3	5	
	Lös egendom	1882																
Lenhofda sockens brandstodsbolag.	Fast egendom	1881	2,087	568	103	1,926	190	3,843	59,750	871,440	5	5	5	5	5	—	—	
	Lös egendom	1881																
Kalfsviks pastorats brandstodsbolag (omfattande Kalfsvik och Jät samt delar af Vederslöf, Skatelöf och Täfvelsås socknar).	Fast egendom	1871	1,233	—	—	—	—	—	—	—	10	10	10	10	10	—	1	
	Lös egendom	1871																
Urshults sockens brandstodsbolag.	Fast egendom	1866	16,400	—	1,634	—	207	16,400	—	1,110,985	30	30	30	30	30	—	4	
Almundsryds sockens brandstodsbolag.	Fast egendom	1868	4,646	—	9,922	—	—	—	—	—	10	10	10	10	10	7	15	
	Lös egendom	1868																
Tolg, Asa och Tjureda socknars brandstodsbolag.	Fast egendom	1856	3,668	—	1,220	—	—	—	—	—	—	—	10	10	10	—	1	1
	Lös egendom	1856																
Bergs sockens brandstodsbolag.	Fast egendom	1874	637	520	—	—	—	—	—	—	5	5	5	5	5	—	—	
	Lös egendom	1874																
Vislanda pastorats brandstodsbolag.	Fast egendom	1844	2,988	103	1,432	1,407	252	1,432	13,000	516,120	23	5	8	10	10	—	—	
	Lös egendom	1844																
Moeda, Örs och Aneboda socknars brandstodsbolag.	Fast egendom	1890	1,593	—	?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	
	Lös egendom	1890																
Slätthögs sockens brandstodsbolag.	Fast egendom	1890	630	—	?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	
	Lös egendom	1890																
Agunnaryds sockens enskilda brandstodsbolag.	Lös egendom	1870	1,194	1,357	2,061	—	146	5,967	14,060	270,330	—	—	—	—	—	3	—	2)

Markaryds sockens brandstods- bolag (omfattande Markaryds och Hinneryds socknar).	Fast egendom	1855	3,609	—	2,826	—	524	250	9,000	537,430	10	20	15	10	15	5	5
	Lös egendom	1855	1,925	—	2,458	—	74	400	10,000	557,360	—	10	10	10	5	7	
Traryds sockens brandstods- förening.	Fast egendom	1865	566	—	100	—	105	4,280	—	161,075	8	8	8	8	8	—	1
	Lös egendom	1865	456	—	20	—					8	8	8	8	8	—	
Berga sockens brandstodsbolag (innefattande Berga och en del af Dörarps socknar).	Fast egendom	1852	1,660	—	1,950	—	200	4,200	75,000	700,000	—	—	—	5	10	—	5
	Lös egendom	1852								500,000	—	—	—	5	10	—	
Hallaryds sockens brandstods- bolag.	Fast egendom	1871	2,238	—	985	—	20	7,156	—	282,283	20	10	10	10	10	—	1
	Lös egendom	1871									20	10	10	10	10	—	
Summa		—	492,244	9,219	434,590	6,498	43,682	149,100	6,728,255	67,472,128	—	—	—	—	—	240	268

¹⁾ Särskilda uppgifter om fast och lös egendom hafva ej kunnat erhållas i anseende till sättet för räknenskapens förande. — ²⁾ Utdebiteringen sker sålunda, att första året betalas 3 kronor för hvarje 100 kronor samt följande nio år 1 krona 50 öre för hvarje 100 kronors försäkring, hvarefter all inbetalning upphör, derefter icke annorlunda bestämmes eller kassan understiger 5,000 kronor.

Tab. 8.

FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER, SJUKKASSOR OCH DERMED JEMFÖRLIGA
INRÄTTNINGAR I KRONOBERGS LÄN ÅR 1890.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890		Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890.		Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedan- stående antal personer.	af nedan- stående hela belopp. Kronor.	Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastig- heter. Kronor.		
A. Å landsbygden.									
a) <i>Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.</i>									
Rosengrenska fonden.	Att hjälpa sediga och nyktra fattiga inom Långasjö socken, som ej hafva fattigunderstöd, samt att, då kapitalet uppgår till 30,000 kronor, förvandla backstugor till torp m. m.	Kyrkoherden C. F. Rosengren och h. hustru Charlotta Rosengren.	1883 ²⁴ / ₄	10	28	1,984	—	Kyrkorådet i Långasjö.	¹⁾
Rosengrenska understödsfonden.	Att understödja sediga och nyktra, helst sant religiösa personer i Ljunders socken, hvilka ej åtnjuta fullt fattigunderstöd.	Kyrkoherden Carl Fredrik Rosengren.	»	3	31	1,926	—	Kyrkorådet och kommunalnämndens ordförande i Ljnder.	
Marskogs hospital.	Att underhålla 5 ärliga och oberyktade gamla pigor, som kunna för fattigdoms, ålders eller sjukdoms skull sig sjelfva ej uppehålla, förtjena eller nära.	Christina Gyllengrip.	1863 ²⁹ / ₇	5	—	20,000	20,000	Elghults pastor och sexmän samt egaren af Hofgårds säteri.	
C. J. M. Carlssons donation.	Till Dädesjö kommuns fattige.	Virkeshandlanden C. J. M. Carlsson.	1877 ¹⁵ / ₅	2	24	483	—	Kommunalnämnden i Dädesjö.	
Carl Anders Sommarins fond för fattiges understöd.	Ärliga räntans å 500 kronor utdelning till julhögtiden till 5 fattiga familjer, kända för arbetsamhet, sedlighet och oförvitlig vandel.	Hugo och Arvid Sommarin i Stockholm.	1877 ²⁰ / ₅	5	30	500	—	Kyrkorådet i Elghult.	
Bergqvares gårds och gods understöds-kassa.	Att till f. d. tjenare och f. d. arrendatorer under godset lemna ärligt understöd.	Grefve Knut Posse och grefvinnan Karin Posse.	1885 ⁷ / ₁₁	18	450	?	—	Gifvarne.	
Stockholmsfruns fond för fattiges understöd.	Ärliga räntans å 500 kronor utdelning till julhögtiden med 5 kronor till hvar och en af 5 fattiga familjer, som gjort sig kända för arbetsamhet samt för en sedlig och oförvitlig vandel.	Enkefru Fredrika Sommarin.	1884 ¹⁶ / ₈	5	30	500	—	Kyrkorådet i Elghult.	
Fröbergiska fonden.	Att lemna understöd till fattiga inom Urshults socken.	Ekonomidirektör M. G. Fröberg.	1841 ³⁰ / ₈	21	372	6,604	—	D:o i Urshult.	

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890		Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890.		Stiftelsen förvaltas af:	Anmärknngar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.		
Carlssonska fonden.	Understöd till en eller två af Almunderyds sockens fattige, hvilka icke åtnjuta annat fattigbidrag.	Handlanden Håkan Carlsson.	1834 ³ / ₅	2	38	750	—	Kyrkorådet i Almunderyd.	
Tre donationer.	Räntan användes till fattige inom Bergs socken.	—	—	10	73	1,550	—	Fattigvårdsstyrelsen i Berg.	
En donation.	Understöd för fattige å Bergs herregårds gods.	Kammarherre F. Gyllensvärd.	—	—	—	200	—	—	
Lagergrenska donationen.	Understöd åt fattige i Tolgs socken.	Länsman Lagergren.	1772 ²⁴ / ₉	1	3	50	—	Fattigvårdsstyrelsen i Tolg.	
Sven Svenssons donation.	Understöd till någon fattig person i Tolgs socken.	Sven Svensson.	—	1	3	50	—	D:o d:o.	
1862 års donationsfond.	Understöd till någon behöfvande i Tolg.	—	1862 ²³ / ₅	1	3	50	—	D:o d:o.	
Måns Perssons donationsfond.	Understöd till fattige i Tolg.	Måns Persson i Ödetofta.	1866 ¹⁰ / ₅	1	3	50	—	D:o d:o.	
Anna Katrina Jonasdotters donation.	D:o d:o.	A. K. Jonasdötter i Stenkulla.	—	1	8	150	—	D:o d:o.	
Johannes Jonassons donation.	D:o d:o.	J. Jonasson i Källreda.	1885 ¹⁴ / ₉	1	5	100	—	D:o d:o.	
Två systrars donation.	D:o d:o.	—	1885 ¹⁹ / ₁₀	1	10	200	—	D:o d:o.	
Per Jonassons donation.	D:o d:o.	P. Jonasson i Ödetofta.	1886 ⁷ / ₄	1	5	100	—	D:o d:o.	
Rydströmska donationen.	D:o d:o.	A. Rydström i d:o.	1889 ⁸ / ₅	1	5	100	—	D:o d:o.	
Asa understöds-kassa.	Bidrag till äldre tjenare å Asa gods.	Grefve K. och S. Posse å Asa.	1885 ²⁹ / ₁	—	—	468	—	Grefve K. A. Posse å Asa.	
Hultgrenska och Gyllensvärd-ska donationen.	Understöd åt fattige i Lerke och Åby rotar.	—	—	4	7	145	—	Kommunalnämnden i Tjureda.	
Santessonska donationen.	Årliga räntan skall utdelas till 12 fattige af kyrkoherden och kyrkovårdarne utsedde personer, med lika belopp till hvardera.	Assessorn, stadsfysikus A. L. Santesson i Gefle.	1810 ⁷ / ₃	12	120	2,517	—	Kyrkoherden och kyrkovårdar i Slätthög.	
Jonas Kristofferssons i Villarp donation.	Räntan afsedd att utbetalas till 10 de mest behöfvande inom Mistelås socken.	Jonas Kristoffersson i Villarp.	1882 ¹⁸ / ₁₂	10	100	2,000	—	Kyrkoherden och kyrkovårdar.	
Märta Ljungbergs donation.	Understöd till en fattig af conduite uti Sunnerbo härad blifven och boende samt sig skickligen stäl-lande enka med 100 daler silfvermynt årligen samt i öfrigt till Angelstads, Ljungby och Kånna församlingars fattige.	Kommissarien Lars Jocken-ströms enka.	1731 ¹² / ₂	—	1,268	29,100	29,100	Kyrkoherden samt kyrko-vårdar och sexmän i Angelstad.	2)
Ulmgrenska donationen.	Understöd till fattige i Angelstads socken.	Exp.-sekret. P. Ulmgren.	Urkunden bort-kommen.	—	135	2,250	—	Kommunalnämnden o. kom-munalstämman i d:o.	
Stockenbergiska donationen.	Att understödja någon fattig ståndsperson i Annerstads socken.	V. häradshöfdingen J. A. Stockenberg.	1825 ²⁷ / ₁₁	1	24	3)	—	Pastor i Annerstad och egaren af Bolmarys säteri.	3)
Lemchenska donationen.	Understöd åt 6 af de mest behöfvande i Annerstads socken.	Brukspatronen J. H. Lem-chen.	1820 ³ / ₁₂	6	90	1,500	—	Pastor och kyrkovårdar i Annerstad.	
Lemchenska pensionsinrätt-ningen.	Att efter lottning mellan tre behöfvande utdelas till en af dem.	Densamme.	1820 ²⁰ / ₁₂	1	24	600	—	D:o d:o.	
Nylinska donationen.	Att af räntan lemna understöd åt en fattig person i Nöttja socken.	Handlanden J. Nylin.	Urkunden bort-kommen. 4)	1	17	333	—	D:o d:o i Nöttja.	4)
Hallenbergiska donationen.	Att af räntan lemna understöd åt fattige i Hallaryds socken.	Kanslirådet Johan Hallen-berg.	1834 ²⁶ / ₁₀	30	423	6,000	—	Kommunalnämnden i Halla-ryd.	
Major Ostermans donation.	Att understödja i synnerhet sådana fattige, som varit brukare eller torpare under Orraryd i Nöbbele socken, då stiftaren innehade egendomen. Om sådana ej finnas, tillfaller räntan Nöbbele slöjdskola.	Major A. Osterman.	1865 ¹⁵ / ₁₀	24	95	2,000	—	Pastor och kommunalstyrelse i Nöbbele.	
b) Stiftelser och inväntningar för barnavård och barnundervisning.									
Magnus och Gustaf Olssöners donation.	Utdelning af bokpremier åt skol- och nattvårdsbarn inom Ljuders socken.	Hemmansegarne M. och G. Olsson.	1876 ¹ / ₅	25	25	500	—	Komminister och skolråd i Ljuder.	
Gummessonska donationen.	Utdelning af premie till ett skolbarn i Tjagesjö by.	Undantagsman Matts Gum-messon.	1864 ¹ / ₁	1	2	35	—	Skolrådet i d:o.	
Gustaf Johannessonska dona-tionen.	Beklädnadsbidrag till fattiga skolbarn i Ljuders socken.	Hemmansegaren Gustaf Jo-hannesson.	1884 ¹ / ₅	10	25	500	—	D:o d:o.	
Peterssonska donationen.	Att med premier uppmuntra 6 sediga och flitiga skol-barn från Ljuder, Backa, Kallanäs och Vedamåla.	D:o Johannes Petersson.	1856 ¹ / ₁₁	6	25	500	—	D:o d:o.	
Modigiska donationen.	Till fattiga barns undervisning i kristendou.	Landskamrer C. F. Modig.	1828 ¹⁰ / ₁	15	60	1,380	1,380	Kommunalnämnden i Däde-sjö.	
Modigiska donationen.	D:o d:o.	Inspektör A. Modig.	1888 ⁸ / ₄	—	—	168	168	D:o d:o.	
N. P. Perssons donation.	Inköp af böcker till nattvårdsbarn.	N. P. Persson i Bråna.	—	—	5	100	—	Fattigvårdsstyrelsen i Tolg.	5)

Söraby stipendiifond. Hjelmiska donationen.	Understöd åt fattiga skolbarn i Söraby. D:o d:o i Gårdsby.	Flere personer. Assessor A. G. Hjelm.	— 1831 ¹¹ / ₂	36 5	154 30	2,543 600	— —	Skolrådet i Söraby. Fattigvårdsstyrelsen i Gårdsby samt skolans kassör.
Angelska donationen.	D:o d:o i Ryssby.	Handlanden Gustaf Angel.	1837 ¹⁴ / ₉	40	36	600	—	Pastor och kyrkovårdar i Ryssby.
Lilla Elsas beklädnadskassa. Nymanska donationen.	Kläder åt fattiga barn å Asa gods. Utdelning af fullständiga biblar till alla nattvardsbarnen jemte andra religiösa böcker åt de mindre bemedlade nattvardsbarnen.	Elsa Posse å Asa. Handlanden Salomon Nyman.	1886 ²⁸ / ₄ 1886 ²⁵ / ₈	1 —	?	136 5,000	— —	Grefve K. A. Posse å Asa. Kyrkorådet i Ryssby. ⁹⁾

d) Stiftelser för sjukvård, sjuk- och begravningskassor.

Lessebo arbetares sjuk- och begravningskassa.	Att bereda understöd vid sjukdomsfall och begravnings- hjälp åt delegare.	Lessebo bolag och dess ar- betare.	1884 ¹² / ₁₀	107	1,664	6,878	—	Sju personer valde af del- egarne. ⁷⁾
Östra Torsås sockens hundra- mannaförening.	Att bereda medlemmar sjuk- och begravningshjälp.	Föreningsmedlemmar.	1884 ¹ / ₅	4	100	1,211	—	Handlanden Carl Lundahl i Östra Torsås. ⁸⁾
Kosta sjukvårds- och begraf- ningskassa.	Att bereda understöd åt delegare vid inträffande sjuk- doms- och dödsfall.	Kosta bruks intressenter.	1875 ¹¹ / ₄	40	823	2,833	—	En styrelse bestående af 5 ledamöter. ⁹⁾
Täfvelsås sjukvårdskassa.	Att lemna understöd till fattige sjuke.	Friherrinnan A. M. Bennet.	1877	8	60	946	—	»Kommunalstyrelsen». ¹⁰⁾
Fonténska donationen.	Understöd till sängliggande fattige i Tolgs socken.	—	1779 ⁸ / ₅	1	9		—	Fattigvårdsstyrelsen i Tolg. ¹⁰⁾

e) Pensionsanstalter.

Kosta glasbruks donations- fond.	Understöd för soldater från Ekeberga socken samt Johans- torps, Vägershults och Åhults hemman i Lenhofda socken, hvilka blifvit bleserade i krig, samt till i krig stupade soldaters enkör, eller, om sådana ej finnas, andra fattiga inom Ekeberga socken.	Hofrättsrådet J. F. Dufva och majorskan Angerstein.	1814 ¹⁰ / ₄	6	34	1,615	—	Kyrkoherden i Lenhofda pa- storat samt kyrkovårdarne i Lenhofda och Ekeberga socknar.
Fransenska donationen.	Årsräntan af grundkapitalet insättes i någon ränte- eller kapitalförsäkringsanstalt för bildande af lifränta vid fyllda 55 års ålder för fattiga barn, tillhörande Herråkra kommun.	Hemmansegaren Frans Peters- son.	1882 ¹ / ₇	1	10	217	—	Fattigvårdsstyrelsen i Herr- åkra.
G. F. Eklundhs donation.	Att af årliga räntan uti lifränteanstalt insätta medel åt inom Billa och Hemmesjö byar födda barn.	Handlanden G. F. Eklundh i Vexjö.	1874 ²³ / ₇	2	496	10,000	—	Kommunalnämnden i Hemme- sjö socken.
Nordenskiöldska fonden.	Att af årliga räntan uti lifränteanstalt insätta 5 kronor till hvardera af 5 under året af inom Öjaby socken boende fattige föräldrar födda barn.	Kaptenen Axel Nordenskiöld å Helgö och h. h. Agnes Hultman.	1879 ²⁰ / ₁₂	4	20	578	—	Ordföranden i Öjaby sockens kommunalnämnd.
Nilsson-Aschanska försörj- ningsdonationen för arbetare vid Lessebo bruk.	Att på ålderdomen eller vid tillfälliga olycksfall lemna understöd åt sådana på Lessebo bruk anstälde och skattskrifne arbetare, hvilka sakna egna medel till bergning.	Bergsrådet J. L. Aschan.	1853 ²⁴ / ₁₀	6	490	18,375	—	En styrelse af 5 personer.

f) Andra stiftelser och invättningar.

Peter Carlssons i Tingby donation.	Att genom tillagd 5 % ränta bereda ett kapital upp- gående till 3,000 kronor; öferskjutande 5 % utdelas eller tillfalla kommunalkassan.	Landtbrukaren P. Carlsson.	1848 ¹ / ₁	—	5	534	—	»Kommunalstyrelsen».
Anderssonska donationen.	Annerstads kyrkas belysning julottan och premier åt skolbarn samt kapitalbildning.	Handlanden J. P. Andersson.	1871 ¹ / ₁₁	80	28	4,579	—	Pastor och kyrkovårdar i ¹¹⁾ Annerstad.
Anderssonska donationen.	Torpa kyrkas belysning julottan och premier åt skol- barn samt kapitalbildning.	Densamme.	»	30	10	1,803	—	D:o d:o i Torpa. ¹²⁾
Åkerbrukskassan.	Att lindra förlust vid hagelskada inom Torpa socken.	Komminister Johan Lund.	1819 ¹³ / ₁₀	2	17	3,956	—	Pastor i d:o.
Ljungfeltiska donationen.	Kapitalet skall användas för uppförande af ett span- målmagasin eller ock bibehållas orördt till everldelig tid och göras fruktbarande medelst utlåning för att med räntan aflöna en lärare i en för uteslutande allmoges barn afsedd skola i Södra Ljunga församling.	Löjtnant E. Ljungfelt och hans fru Henriette Ljung- felt.	1828 ³⁰ / ₄	—	—	3,510	—	Två af Södra Ljunga försam- ling utsedde förvaltare, som redovisa inför kommunal- stämma.
Ljungfeltiska donationen.	Kapitalet skall användas till uppförande af ett span- målmagasin i Tutaryd.	Desamme.	»	—	—	666	—	Kommunalnämnden i Tutaryd.
Widebäckska donationen.	Till underhåll af sockenmagasin och fattighus samt aföning åt komminister, orgelnist och orgeltrampare i Tutaryds församling.	Grosshandlaren J. Widebäck i Stockholm.	1837 ⁴ / ₁₁	3	129	2,534	—	Pastor och kyrkovårdar i d:o. ¹³⁾
Widebäckska donationen.	Till orgelnisten i Ryssby ränta å 225 50 kr., återstoden till de fattige i Ryssby.	Densamme.	»	—	22	361	—	D:o d:o i Ryssby. ¹⁴⁾
Summa			—	612	7,703	154,918	50,648	

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890		Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890.		Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.		
B. I Vexjö stad.									
<i>a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.</i>									
Fjerde novemberfonden.	Att lemna understöd åt pauvres honteux i Vexjö.	Stadsfullmäktige i Vexjö.	1864 ⁴ / ₁₁	4	101	1,679	—	Stadens drätselkammar.	
Baron C. von Otters fond.	D:o d:o.	Lagmannen, baron C. von Otters sterbhus.	1870 ³ / ₆	3	60	1,000	—	D:o.	
Handlanden G. F. Eklundhs fond.	D:o d:o.	Handlanden G. F. Eklundh.	1874 ²³ / ₆	16	500	10,000	—	D:o.	
Konsul Wittlocks understödsfond.	D:o d:o.	Dr: J. A. Wittlock.	1876 ¹⁴ / ₁₂	7	180	3,000	—	D:o.	
Konsul Wittlocks understödsfond.	D:o d:o.	Enkefru Nanny Wittlock.	1877 ¹⁷ / ₁₂	1	180	3,000	—	D:o.	
Anna Munthes donationsfond.	D:o d:o.	Landshöfding G. Munthe.	1877 ⁸ / ₆	2	120	2,000	—	D:o.	
Louise och Charlotte Wernelins fond.	Att lemna understöd till 4 behöfvande fruar, företrädesvis prestenkor.	Mamsellerna L. och Ch. Wernelin.	1880 ³ / ₁₁	4	55	2,000	—	D:o.	
Elmgren-Rogbergiska fonden.	Att lemna understöd åt pauvres honteux.	Komminister J. D. Elmgrens arvingar.	1889 ²⁴ / ₄	1	125	2,500	—	D:o.	
Enkefru Christine Louise Burmans fond.	D:o d:o.	Enkefru Ch. L. Burman.	1888 ⁶ / ₁₂	1	6	152	—	D:o.	
Fru Hildegard Rydbergs understödsfond.	D:o d:o.	Apotekaren K. H. Rydberg.	1890 ¹⁵ / ₃	4	250	5,000	—	D:o.	
Aurora Klingströms understödsfond.	D:o d:o.	Fröken Aurora Klingström.	1886 ¹⁵ / ₆	1	53	1,070	—	D:o.	
Wibergska fonden.	D:o d:o.	Handlanden Pet. Wiberg.	1829 ²² / ₁₀	4	193	6,000	6,000	D:o.	
Majorskan G. Hammarbergs understödsfond.	D:o d:o.	Majorskan G. Hammarberg.	1889 ²³ / ₁	10	240	4,000	—	D:o.	
<i>b) Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.</i>									
Sjögrenska donationen.	Att befrämja folkskoleundervisningen.	Domprosten Håkan Sjögren.	1814 ⁸ / ₆	—	467	11,665	—	Skolrådet i Vexjö.	
Wieslanderska donationen.	D:o d:o.	Enkefru Chr. Wieslander.	1859 ¹⁴ / ₁₂	—	320	8,000	—	D:o.	
Hillerska fonden.	Att användas för stadens flickskola.	Öfverfältläkaren L. E. Hillers.	1846 ¹⁴ / ₁₀	—	139	3,467	—	D:o.	
Wernelinska premiefonden.	Att användas till belöning åt folkskolebarn.	Louise och Charlotte Wernelin.	1880 ³ / ₁₁	—	8	200	—	D:o.	
Vexjö stads söndagsskola.	Att bibringa barn, hufvudsakligen handverkslärlingar, undervisning.	Nödhjelpskomiteén 1842 m. fl.	1844	45	70	13,610	—	Domprosten G. Wetter.	
Drottning Josefinas räddningsanstalt för vanvårdade barn.	Att bereda vård åt fattiga, moraliskt vårdslösa barn.	Stiftadt vid sammanträde.	1847 ¹ / ₁₁	—	575	38,397	—	En styrelse af 5 ledamöter.	
Barnhemmet i Vexjö.	Flickors uppfostran till tjenarinnor.	{ Fröken Walborg Gyllenkrok m. fl.	1867	—	252	11,745	—	Styrelse, som kompletterar sig sjelf.	
Vexjö jultomtar.	Att användas till beklädnad åt fattiga barn.	{ Majorskan G. Hammarberg.	1889 ²³ / ₁	—	40	1,000	—	Stadens drätselkammar.	
		—	1889	20	357	534	—	Styrelse.	
<i>c) Stipendiefonder och andra stiftelser för undervisning.</i>									
Trolleska fonden.	Att lemna understöd åt studerande vid hufvudsakligen Vexjö, men jemväl Jönköpings allmänna läroverk.	Enkefru Anna Trolle.	1610 ²⁸ / ₁	3	300	6,707	—	Stiftets konsistorium.	
Brantingska fonden.	D:o d:o.	Landskamrerare Gabr. Branting.	1726 ¹⁵ / ₁₂	—	15	15	—	D:o.	15)
Lindska fonden.	D:o d:o.	Rådman Måns Lind.	1730 ³⁰ / ₁₂	—	—	15	—	D:o.	15)
Colliander-Rogbergiska fonden.	D:o d:o.	Lektor J. Drysén m. fl.	1754 ¹¹ / ₁	—	—	15	—	D:o.	15)
Ternandro-Collianderska fonden.	D:o d:o.	Enkefru B. Colliander.	1754 ²² / ₆	1	12	500	—	D:o.	15)

Danielssonska fonden.	D:o	d:o.	Joh. Danielsson m. fl.	1784 ²³ / ₂	—	—	15)	—	D:o.	15)
Rydénska fonden.	D:o	d:o.	Prosten A. Rydén.	1805 ⁹ / ₁₁	9	75	1,500	—	D:o.	—
Ankarlooska fonden.	D:o	d:o.	Kanslirådet D. G. Ankarloo.	1836 ³⁰ / ₁₁	2	150	2,992	—	D:o.	—
Widebäckska fonden.	D:o	d:o.	Grosshandlare J. Widebäck.	1837 ⁴ / ₁₁	5	45	914	—	D:o.	—
Fröbergiska fonden.	D:o	d:o.	M. G. Fröberg.	1841 ³⁰ / ₈	1	150	3,737	—	D:o.	—
Jubelfonden.	D:o	d:o.	Professor N. Lindgren m. fl.	1844 ¹³ / ₁₁	5	750	16,412	—	D:o.	—
Nilsson-Aschanska fonden.	D:o	d:o.	Bergsrådet J. L. Aschan.	1850 ³⁰ / ₃	2	200	9,444	—	D:o.	—
Örnbergiska fonden.	D:o	d:o.	Kontraktsposten J. E. Örnberg.	1853 ¹⁷ / ₉	4	200	4,525	—	D:o.	—
Villstadsfonden.	D:o	d:o.	Kontraktsposten D. Nordin.	1853 ²⁸ / ₉	2	80	1,657	—	D:o.	—
Eklundhska fonden.	D:o	d:o.	Grosshandlaren G. Eklundh och hans moder fru Julia Eklundh.	1857 ³ / ₁₁	1	50	1,194	—	D:o.	—
Palmqvistska fonden.	D:o	d:o.	Prosten L. G. Palmqvist.	1869 ¹⁹ / ₁₁	4	100	2,226	—	D:o.	—
Sjögrenska fonden.	Att lemna understöd åt lärare och lärjungar vid Vexjö och Jönköpings allmänna läroverk.		Domprosten Håkan Sjögren.	1806 ²² / ₇	7	150	3,200	—	D:o.	—
Bolinska fonden.	Att lemna understöd åt studerande vid Vexjö allmänna läroverk.		Kontraktsposten S. G. Bolin.	1876 ²¹ / ₁₁	2	200	4,083	—	D:o.	—
Brantingska matstipendiet.	D:o	d:o.	Landskamreraren G. Branting.	1726 ⁵ / ₁₂	7	17)	17)	—	Vexjö allm. lärov. rektor.	17)
Fonténska stipendiet.	D:o	d:o.	P. Fontén och Helena Hahn.	1779 ⁹ / ₃	3	36	18)	—	Vexjö läroverkskollegium.	18)
Carlssonska stipendiifonden.	D:o	d:o.	J. Carlsson och Sigrid Svensdotter.	1794 ²⁵ / ₈	2	10	164	—	D:o.	—
J. M. Carlssonska stipendiifonden.	D:o	d:o.	J. M. Carlsson.	1877 ³ / ₅	1	25	541	—	D:o.	—
Ekedahlska stipendiifonden.	D:o	d:o.	Per Ekedahl Larsson.	1797 ³¹ / ₁	—	—	204	—	D:o.	—
Undénska stipendiifonden.	D:o	d:o.	A. Undén.	1837 ²¹ / ₂	1	75	1,569	—	D:o.	—
Burmanska stipendiifonden.	D:o	d:o.	G. Burman.	1851 ²⁸ / ₂	1	150	3,090	—	D:o.	—
Aurora Bergs fond.	D:o	d:o.	A. och C. Berg.	1871 ²⁷ / ₃	1	25	796	—	D:o.	—
Törnombomska donationen.	D:o	d:o.	R. Törnbohm.	1872 ⁹ / ₇	2	45	1,004	—	D:o.	—
Profstilsfonden.	Att lemna belöning åt studerande vid Vexjö allmänna läroverk.		Lagman J. Bergencrutz m. fl.	1788 ¹¹ / ₁₁	3	6	124	—	Vexjö stifts konsistorium.	—
Sjöbringiska fonden.	D:o	d:o.	Professor P. Sjöbring.	1845 ¹³ / ₆	8	75	1,613	—	D:o.	—
Nilsson-Aschanska fonden.	D:o	d:o.	Bergsrådet J. L. Aschan.	1853 ⁷ / ₆	3	150	3,167	—	D:o.	—
Rebecka Olofsdotters fond.	D:o	d:o.	Enkan Rebecka Olofsdotter.	1859 ³ / ₃	2	15	388	—	D:o.	—
Forsanderska premiefonden.	D:o	d:o.	S. C. och B. Forsander.	1866 ¹ / ₉	3	50	2,300	—	Vexjö läroverkskollegium.	—
von Otterska bokpremie-fonden.	D:o	d:o.	P. v. Otter m. fl.	1870 ¹³ / ₆	3	24	629	—	D:o.	—
Linnéanska premiefonden.	D:o	d:o.	Biskop H. G. Hultman m. fl.	1878 ³¹ / ₁₀	16	160	3,090	—	D:o.	—
Tegnérska stipendiet.	D:o	d:o.	Bildad genom sammanskott.	1884 ²⁹ / ₄	2	30	803	—	D:o.	—
Abraham Lundholms premiefond.	D:o	d:o.	Professor M. K. Löwegren.	1887 ¹⁴ / ₅	1	100	2,074	—	D:o.	—
Gymnasieföreningens pension.	D:o	d:o.	Vexjö allmänna läroverks tre öfversta klasser.	1890 ¹² / ₆	—	—	578	—	D:o.	—
Biskop Hultmans fond.	Att lemna understöd åt teologie studerande eller nyordinerad prestman i Vexjö stift.		Kapten A. Nordenskiöld och hans fru Agnes, född Hultman.	1879 ²⁷ / ₈	1	125	6,155	—	Vexjö stifts konsistorium.	—
Elmgren-Rogbergiska fonden för teologie studerande.	Att lemna understöd åt en teologie studerande af Smålands nation.		Arfvingarne efter domkyrko-komminister Elmgren.	1889 ²⁵ / ₄	1	40	3,115	—	D:o.	—
Gustaf Weters stipendiifond.	D:o	d:o.	Domprosten W. G. Wetter.	1889 ²⁹ / ₅	—	—	5,271	—	D:o.	—
Wahlqvist-Hoffmanska donationen.	Att användas till bok- och penningepremier åt välfrejdade lärjungar.		Rådman J. Wahlqvist och hans fru.	1856 ¹ / ₄	45	70	1,000	—	Skolrådet i Vexjö.	—
Sjögrenska apologistfonden.	Att användas till aflöning åt en lärare vid Vexjö allmänna läroverk.		Domprosten Håkan Sjögren.	1811 ²⁰ / ₁	1	342	6,000	—	Vexjö stifts konsistorium.	—
d) Stiftelser för sjukvård, sjuk- och begravningskassor.										
Seminariielevernas sjukhjäpskassa.	Att lemna understöd åt medlemmar vid sjukdomsfall.		Seminariielever.	1878 ²⁸ / ₁₁	1	6	902	—	Seminarieets rektor m. fl.	19)
Vexjö folkskoleseminarii sjukhjäpsfond.	Att vid sjukdomsfall lemna understöd åt elever vid seminariet.		Kyrkoherden J. P. Dahlstedt m. fl.	1882 ⁹ / ₅	1	50	2,953	—	Rektor vid seminariet.	—
Arbetarnes sjuk- och begravningskassa i Vexjö.	Sjuk- och begravningshjälp.		—	1888 ²¹ / ₅	10	208	36	—	Styrelse.	20)
Vexjö hundramannaförening n:o 1.	D:o	d:o.	—	1876 ²⁶ / ₇	16	475	3,387	—	Styrelse af 5 personer.	21)
Vexjö hundramannaförening n:o 2.	D:o	d:o.	—	1876 ²⁶ / ₈	24	750	2,318	—	D:o d:o.	22)
Hundramannaföreningen n:o 3.	D:o	d:o.	—	1880 ¹ / ₄	33	1,578	62	—	Styrelse af 8 personer.	23)
1:a tvåhundramannaföreningen.	D:o	d:o.	—	1882 ¹ / ₁	27	1,140	2,236	—	D:o af 7 d:o.	24)
Vexjö sjukhjäpsförening.	Sjukhjälp.		—	1887 ¹ / ₂	24	2,135	3,337	—	D:o af 5 d:o.	25)
Sjukhjäpsföreningen Svea.	Sjuk- och begravningshjälp.		—	1884 ³¹ / ₁	38	836	822	—	D:o d:o.	26)

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890		Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890.		Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.		
<i>e) Pensionsanstalter.</i>									
Borgmästarinnan Regina Korrens pensionsfond.	Att lemna understöd åt vissa uppgifna personer.	Borgmästare Axel Korren.	1886 ⁷ / ₅	1	75	10,000	—	Vexjö stads drätselkammare.	
Vexjö stifts enkehjulsfond.	Att lemna understöd åt prestenkor eller barn efter prester.	Stiftets presterskap.	1867 ²⁰ / ₆	100	3,739	20,248	—	Vexjö stifts konsistorium.	²⁷⁾
Örnbergiska fonden.	D:o d:o.	Kontraktsposten J. E. Örnberg.	1853 ¹⁷ / ₉	11	200	4,430	—	D:o.	
Villstad-fonden.	D:o d:o.	Kontraktsposten D. Nordin.	1853 ²⁸ / ₉	4	80	1,588	—	D:o.	
Vexjö stifts prestfattigkassa.	Att lemna understöd åt fattiga prestmän inom Vexjö stift.	—	—	3	398	47,451	—	D:o.	
Bonde-Humeriska fonden.	Att lemna understöd åt enkor eller barn af Bonde-Humeriska släkten.	Okänt.	1818 ¹⁴ / ₇	2	50	1,316	—	D:o.	
Hederstiernska pensionsfonden.	Att lemna understöd åt enkor eller döttrar efter prestmän.	Okänt.	1872 ²⁵ / ₉	2	50	1,000	—	D:o.	
Elmgren-Rogbergiska fonden för fattiga prestenkor.	Att lemna understöd åt en eller två fattiga prestenkor inom Vexjö stift.	Komminister Elmgrens arvingar.	1889 ²⁶ / ₄	—	—	3,155	—	D:o.	
Vexjö arbetareförenings lifräntefond.	Att anskaffa lifräntor åt barn.	Vexjö f. d. arbetareförening.	1876 ⁷ / ₂	2	50	955	—	Vexjö stads drätselkammare.	
<i>f) Andra stiftelser och inrättningar.</i>									
Sjögrenska odisponerade fonden.	Att användas för sådana ändamål, som tjena till Guds ära och församlingens förmån m. m.	Domprosten Håkan Sjögren.	1806 ²⁴ / ₇	—	200	37,824	—	Tre kuratorer.	
Bibelsällskapsfonden.	Spridning af biblar.	—	—	—	—	9,842	—	Vexjö stifts konsistorium.	
Clarinska fonden.	Att lemna understöd åt nyordinerade prestmän.	Komminister J. H:son Clarin.	1867 ²⁵ / ₉	4	500	11,976	—	D:o.	
			Summa	—	551	20,526	398,623	6,000	

A n m ä r k n i n g a r :

¹⁾ Då kapitalet vuxit något betydligare, skall fonden förvaltas af 6 å 8 å kyrkostämman valda personer. — ²⁾ Donationen består af rusthället n:o 59 Ljunby Klockaregård och Södregård 1 ¹/₄ mtl samt rusthällshemmanet Ularp Södregård ¹/₄ mtl med dertill hörande augment af ¹/₂ mtl Ularp Södregård och ¹/₂ mtl Dragaryd Arvidsgård samt Ljunby Eskilsgårds qvarn, som står på klockaregårdens egor. Af det år 1890 utdelade beloppet erhöi en prestenka 25 kronor. — ³⁾ Donationen består af frälseräntan från ¹/₄ mtl Hallarp Södregård i Annerstads socken. — ⁴⁾ Stiftelsen omnämnes i kommunalstämmoprotokoll den ¹⁰/₁₂ 1819. — ⁵⁾ Årliga räntan lägges till kapitalet, till dess det vunnit sitt ändamål enligt testamentet. — ⁶⁾ Testamentet vann laga kraft den 19 november 1890. — ⁷⁾ Delegarnes årsafgifter och Lessebo bolags bidrag belöpte sig till 1,786 95 kr. — ⁸⁾ Delegareafgifterna utgjorde 179 75 kr. — ⁹⁾ Inträdesafgifter 10 kr., 125 hela årsafgifter 375 kr. och 1 half d:o 1 50 kr. — ¹⁰⁾ Frälseräntan af ¹/₂ mtl Asaryd Södregård. —

¹¹⁾ Utdelning får icke ega rum, förrän kapitalet uppgår till 10,000 kr., hvarefter Annerstads kommun får använda räntan. — ¹²⁾ D:o d:o till 5,000 kr. — ¹³⁾ En del af räntan, som icke utdelas, lägges till kapitalet. Af utdelningen år 1890 gingo till sockenmagasinet och fattigvården 81 14 kr. — ¹⁴⁾ Af 1890 års utdelning erhöi orgelnisten 13 53 kr. och de fattige 8 11 kr. — ¹⁵⁾ Fonden grundar sig på hemmansräntor och utdelar årligen 2 tunnor 2 skäppor spanmål, 1 lisp. smör och omkring 15 kr. i penningar. — ¹⁶⁾ Fonden grundar sig på hemmansräntor. År 1890 intet utdeladt. — ¹⁷⁾ Utgöres af frälseräntor. Utdelning år 1890 14 7 krot spanmål och 20 skälp. smör. — ¹⁸⁾ Utgöres af frälseräntor. — ¹⁹⁾ 86 kr. hafva influtit i afgifter år 1890. — ²⁰⁾ Influtne delegareafgifter år 1890 utgjorde 642 75 kr. — ²¹⁾ D:o 700 kr. — ²²⁾ D:o 529 50 kr. — ²³⁾ D:o 1,079 50 kr. — ²⁴⁾ D:o 1,411 50 kr. — ²⁵⁾ D:o 1,785 kr. — ²⁶⁾ D:o 839 34 kr. — ²⁷⁾ D:o 1,512 64 kr.